

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови та методики її навчання

К В А Л І Ф І К А Ц І Й Н А Р О Б О Т А

**на тему: «Розвиток умінь старшокласників в англomовному говорінні з
використанням інтерактивних методів»**

Здобувачки/здобувача 2 курсу групи 2 МСОА
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальності 014 Середня освіта
(за предметними спеціальностями)
Предметної спеціальності 014.02 Середня освіта
(англійська мова та зарубіжна література)
Спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Додаткової спеціалізації 014.022 Німецька мова
та зарубіжна література

Конопко Софії Миколаївни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

Науковий керівник
ПІБ,
кандидат педагогічних наук, доцент

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

(підпис) _____
(ініціали, прізвище) _____
Голова комісії _____

Члени комісії _____
(підпис) _____ (ініціали, прізвище) _____

(підпис) _____ (ініціали, прізвище) _____

(підпис) _____ (ініціали, прізвище) _____

м. Вінниця – 2025 рік

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота має на меті обґрунтувати особливості розвитку умінь англомовного говоріння старшокласників та визначити ефективність інтерактивних методів у цьому процесі. У кваліфікаційній роботі розкрито сутність поняття «англомовне говоріння», висвітлено підходи та етапи його формування, визначено психолінгвістичні й методичні передумови оволодіння усним мовленням. Уточнено класифікацію інтерактивних методів та проаналізовано їх роль у підвищенні мовленнєвої активності учнів. Описано методику організації пробного навчання, що включала спостереження, анкетування та педагогічний експеримент.

Розроблено комплекс вправ для розвитку вмінь англомовного говоріння старшокласників. Він складається з підготовчих, умовно-комунікативних та комунікативних вправ, побудованих на основі інтерактивних методів: рольових ігор, дискусій, дебатів, мозкового штурму, методу «Акваріум», «Fishbone», «Case Study», проєктної роботи тощо. Комплекс спрямований на вдосконалення діалогічного й монологічного мовлення, розвиток мовленнєвої самостійності, гнучкості та впевненості учнів.

У висновках узагальнено результати експериментальної перевірки комплексу вправ, підтверджено його ефективність, окреслено можливості подальшого впровадження інтерактивних методів у навчальний процес.

Ключові слова: англомовне говоріння, інтерактивні методи, старшокласники, комунікативна компетентність, комплекс вправ.

ABSTRACT

The thesis aims research the peculiarities of developing senior students' English-speaking skills and to determine the effectiveness of interactive methods in this process. The paper reveals the essence of the concept of "English speaking skills," highlights major methodological and psycholinguistic approaches to their formation, defines the stages of speaking skill development, and specifies the classification and pedagogical value of interactive teaching methods. The study also describes the organisation of the experimental training, which included observation, questionnaires, and a pedagogical experiment.

A set of exercises, aimed at developing senior students' English-speaking skills, has been designed. It consists of preparatory, semi-communicative, and communicative tasks based on interactive techniques such as role-plays, discussions, debates, brainstorming, the Aquarium method, Fishbone, Case Study, project work, and others. The system focuses on improving both dialogic and monologic speech, enhancing students' independence, fluency, communicative flexibility, and confidence.

The conclusion summarises the results of the experimental verification of the exercise system, confirms its effectiveness, and outlines opportunities for further implementation of interactive methods in English language teaching.

Keywords: *English speaking skills, interactive methods, senior students, communicative competence, set of exercises.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УМІНЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У АНГЛОМОВНОМУ ГОВОРІННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ.....	8
1.1. Зміст поняття «англомовне говоріння».....	8
1.2. Підходи та етапи розвитку умінь англомовного говоріння.....	11
1.3. Сутність та роль інтерактивного методу навчання.....	17
1.4. Класифікація інтерактивних методів навчання.....	20
Висновки до розділу 1.....	35
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОГО ГОВОРІННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ.....	37
2.1. Планування та організація пробного навчання.....	37
2.2. Комплекс вправ для розвитку вмінь старшокласників у англомовному говорінні.....	46
2.3. Аналіз результатів пробного навчання.....	66
Висновки до розділу 2.....	69
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації та інтенсифікації міжкультурної комунікації володіння англійською мовою, зокрема розвиток умінь усного мовлення, набуває особливої значущості. Для учнів старшої школи, які перебувають на етапі професійного самовизначення та активної соціалізації, формування комунікативної компетентності є одним із ключових завдань мовної освіти.

Уміння ефективно спілкуватися англійською мовою сприяє не лише академічній успішності, а й розширює можливості для подальшого навчання, професійної реалізації та участі в міжнародних освітніх і соціальних проєктах. Однак традиційні методи навчання не завжди забезпечують належний рівень мовленнєвої активності учнів. У цьому контексті впровадження інтерактивних методів стимулює активну участь учнів у навчальному процесі, воно постає як актуальний засіб розвитку умінь англомовного говоріння.

Ступінь наукової розробки теми. Застосування інтерактивних методів навчання для формування вмінь англомовного говоріння є актуальною та важливою темою для досліджень низки українських та іноземних вчених. Зокрема, особливості застосування інтерактивних технологій на уроках англійської мови досліджують такі українські науковці, як О. Пометун, Н. Гапоненко, Г. Подосиннікова та Т. Рябуха. Ці дослідники розглядали інтерактивні методи з погляду методики формування різноаспектних англомовних навичок та умінь. Окрім цього, О. Бігич, О. Білоус, Н. Кузнецова та О. Мурашова описували розвиток умінь англомовного говоріння шляхом застосування інтерактивних методів та особливостей їхнього практичного застосування. Принципи розвитку вмінь англомовного говоріння стали предметом дослідження для таких вчених, як С. Ніколаєва, Т. Пономарьова, М. Сокол та О. Лозова.

Серед закордонних вчених розвиток умінь англомовного говоріння досліджували Н. Sharma, К. Valley, Р. Junita, N. Guando, S. Thornbury, А. Tabassum та F. Klippel.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є розвиток умінь англомовного говоріння старшокласників.

Предмет дослідження – розвиток умінь англомовного говоріння з використанням інтерактивних методів в учнів старших класів.

Мета кваліфікаційної роботи – проаналізувати особливості розвитку умінь англомовного говоріння старшокласників з використанням інтерактивних методів та запропонувати комплекс вправ для формування умінь англомовного говоріння з подальшою його апробацією в ході пробного навчання.

Для досягнення наведеної мети необхідно виконати такі **завдання**:

- розкрити зміст поняття «англомовне говоріння» та різні підходи до його вивчення, а також етапи їх формування;
- визначити сутність та роль інтерактивних методів навчання;
- класифікувати інтерактивні методи навчання;
- створити комплекс вправ для розвитку вмінь старшокласників в англомовному говорінні з використанням інтерактивних методів;
- оцінити результати впровадження комплексу в процесі пробного навчання

Методи дослідження. Теоретичні методи, такі як аналіз, синтез, узагальнення, дозволяють опрацювати наукову літературу з методики викладання іноземних мов. Емпіричні методи охоплюють спостереження, проведення пробного навчання, анкетування, інтерв'ю та тестування. Вони допомагають дослідити вихідний рівень володіння усним мовленням та зібрати думки учасників навчального процесу щодо інтерактивного навчання.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому теоретично обґрунтовано методику розвитку англомовних вмінь говоріння на основі інтерактивних методів в 10 класі; конкретизовано поняття інтерактивних методів й здійснено їхню класифікацію; теоретично обґрунтовано комплекс

вправ для розвитку англомовних вмінь говоріння на основі інтерактивних методів навчання.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробці комплексу вправ для розвитку вмінь англомовного говоріння на основі інтерактивних методів.

Апробація результатів дослідження:

1. Конопко С. Використання методу «мозковий штурм» на уроках англійської мови. *Збірник матеріалів XV Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції молодих учених і студентів «Глухівські наукові читання — 2025. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук»*. 2025 р., с. 1319
2. Конопко С. Використання методу case-study на уроці англійської мови. *III Міжнародна науково практична конференція «Сучасні досягнення та перспективи науки та освіти»*. 2025 р., с. 14.
3. Конопко С. Використання онлайн-платформ для формування умінь англомовного говоріння на уроках англійської мови. *Збірник матеріалів XV Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції молодих учених і студентів «Глухівські наукові читання — 2025. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук»* 2025 р., с. 1323
4. Конопко С. Застосування інтерактивних методів на уроках англійської мови. *«Актуальні проблеми лінгвістики, перекладознавства, методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури в сучасному освітньому просторі»*. 2025 р., с. 153.
5. Конопко С. Рольова гра та розвиток умінь англомовного говоріння. *XXIII Всеукраїнська студентська інтернет-конференція з міжнародною участю «Мова, освіта, культура: інтеграційні тенденції в сучасному світі»*. 2025 р., с. 100.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота має зміст, вступ, два розділи, п'ять підрозділів, висновки та список використаних джерел. Загальний обсяг роботи без додатків – 64 сторінки без врахування списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УМІНЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У АНГЛОМОВНОМУ ГОВОРІННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ

1.1. Зміст поняття «англомовне говоріння»

Чітке розуміння поняття «англомовне говоріння» є важливим для виконання завдань нашого дослідження. Уточнення поняття «англомовне говоріння» є необхідною передумовою для вибору ефективних методичних підходів.

Англомовне говоріння включає такі компоненти, як лексико-граматична правильність, фонетична виразність, мовленнєва логіка, доречність висловлювань та комунікативна інтенція [5]. Відповідно, розвиток цього виду мовленнєвої діяльності розглядається як комплексне формування здатності до усного спілкування, з урахуванням соціокультурного контексту та потреб реального мовного середовища.

У вимірі дослідження англомовного говоріння важливо вирізнити такі поняття, як “мовлення” та “мовленнєва діяльність”. На думку О. Бігич, мовлення – це процес реалізації мовної системи у спілкуванні. Тобто мова як сутність знаходить свій вияв у мовленні. Мовленнєва діяльність же визначається у психолінгвістиці як активний, цілеспрямований, опосередкований мовою і зумовлений ситуацією спілкування процес прийому і видачі мовленнєвого повідомлення у взаємодії людей між собою. Таким чином, мовленнєва діяльність є виявом реалізації навички говоріння, яка прямо залежить від контексту чи конкретної ситуації [5].

Мовленнєва діяльність поділяється на декілька підвидів. Існують рецептивні види мовленнєвої діяльності людини, у процесі яких вона сприймає і розуміє думки інших людей, одержуючи певну інформацію (аудіювання і

читання), та продуктивні види, коли людина висловлює свої думки або передає чужі думки в усній чи письмовій формі (говоріння і письмо) [45].

Говоріння забезпечує усне спілкування іноземною мовою в діалогічній формі і в монологічній формі. Воно спрямоване до однієї особи або до необмеженої кількості осіб. Як і будь-яка інша діяльність, акт говоріння завжди має певну мету, мотив, в основі якого лежить потреба; предмет — думки того, хто говорить; продукт — висловлювання (діалог або монолог) і результат, який може виражатися у вербальній або невербальній реакції на висловлювання [44].

Успішний розвиток вмінь англомовного говоріння учнів залежить від таких факторів:

- 1) ступеня розвитку усвідомленості та вибірковості; характеру і типу пам'яті;
- 2) розвитку механізму антиципації;
- 3) типу мислення (наочно-образне, словесно-логічне тощо);
- 4) індивідуальної лексичної креативності [45].

О. Лозова вважає, що під час мовлення рідною мовою носій зосереджується винятково на змісті висловлювання та його логічній послідовності. Усі мовленнєві операції відбуваються на рівні свідомої діяльності, однак самі по собі залишаються непомітними завдяки високому рівню автоматизації та миттєвості виконання. Натомість, при спілкуванні іноземною мовою, особливо за умов недостатнього володіння нею, ці операції стають відчутними. Це пояснюється відсутністю тісного зв'язку між задумом висловлювання та мовними засобами, які забезпечують його реалізацію у носіїв мови.

Важливою передумовою для формування іншомовного мовлення є наявність відповідних мовленнєвих навичок: граматичних, лексичних, фонетичних (артикуляційних та інтонаційних) [56]. Сукупність цих навичок утворює операційний рівень говоріння, проте сама по собі ще не є повноцінним умінням. Адже мовленнєве уміння не можна звести до простої суми складових

навичок. С. Ніколаєва вважає, що воно має власні якісні характеристики, а саме цілеспрямованість, продуктивність, самостійність та інтегрованість [28].

Цілеспрямованість уміння проявляється у постійному співвіднесенні комунікативного мотиву та мети висловлювання, а також у врахуванні реакцій співрозмовника (словесних і невербальних), ситуаційного контексту та очікуваного результату.

Продуктивність стосується як змістовного наповнення (інформативність, різноманітність думок), так і мовного оформлення (новизна комбінацій засвоєного матеріалу). Чим менше у висловлюванні шаблонів і механічно завчених конструкцій — тим вищий рівень продуктивності.

Самостійність у володінні іноземним мовленням означає здатність говорити без опори на рідну мову або підказки, самостійно плануючи мовлення й добираючи відповідні мовні засоби.

Інтегрованість — це характеристика, що виникає внаслідок активного поєднання автоматизованих мовленнєвих компонентів із особистісними якостями мовця: мотивацією, інтересами, життєвим досвідом і знаннями. Отже, формування повноцінного мовленнєвого уміння неможливе без залучення всіх сфер особистості учня [25].

Таким чином, успішне формування англомовного говоріння в учнів передбачає чітке розуміння цього поняття як комплексного мовленнєвого процесу, що включає лексико-граматичну правильність, фонетичну виразність, логіку та комунікативну доцільність. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності базується на сформованих мовних навичках, однак не зводиться лише до їх сукупності. Справжнє мовленнєве уміння характеризується цілеспрямованістю, продуктивністю, самостійністю та інтегрованістю, що вимагає активної участі всіх сфер особистості учня. Формування таких умінь можливе лише за умов врахування психолінгвістичних особливостей, соціокультурного контексту та розвитку внутрішньої мотивації до спілкування англійською мовою.

1.2. Підходи та етапи розвитку умінь англомовного говоріння

У сучасній методиці навчання іноземних мов розвиток умінь англомовного говоріння розглядається як один із ключових напрямів формування комунікативної компетентності [4]. Відповідно, існує кілька підходів до організації цього процесу, кожен з яких акцентує увагу на різних аспектах мовленнєвої діяльності.

Одним із провідних є комунікативний підхід, який ґрунтується на моделюванні автентичних ситуацій спілкування, де головною метою є передача змісту, а не лише формальне використання мовних структур [50]. У межах цього підходу говоріння розглядається як інтерактивний процес, що включає продукування, сприйняття та реагування на висловлювання співрозмовника. Комунікативні вправи, такі як рольові ігри, діалоги, обговорення та дебати, сприяють розвитку функціональних мовленнєвих умінь.

Інший важливий напрям — когнітивно-комунікативний підхід, який враховує ментальні процеси, що супроводжують мовлення. У межах цього підходу особлива увага приділяється розвитку мовленнєвого планування, швидкого добору лексичних і граматичних засобів, а також перенесенню знань у нові ситуації. Він поєднує мовленнєву практику з розвитком мислення, що особливо актуально для старшокласників [21].

Діяльнісний підхід трактує говоріння як цілеспрямовану мовленнєву діяльність, що має мотив, мету, засоби та результат. Згідно з цим підходом, важливим є формування у здобувачів освіти здатності до самостійного ініціювання мовлення, планування висловлювання та рефлексії щодо його ефективності. Навчальні завдання будуються так, щоб активізувати суб'єктну позицію учня у мовленнєвому процесі. Оволодіння мовою шляхом участі в спільній діяльності є більш ефективним, ніж механічне заучування слів та мовних зразків [60].

Також актуальним є інтерактивний підхід, що орієнтується на взаємодію учасників комунікації. Він передбачає широке використання парної та групової роботи, проєктної діяльності, а також цифрових інструментів і платформ, які сприяють реальному обміну інформацією [12]. Такий підхід сприяє підвищенню мотивації до мовлення та знижує психологічні бар'єри. Саме цей підхід буде докладно досліджено в роботі в контексті формування англомовних вмінь говоріння.

У контексті навчання в закладах загальної середньої освіти доцільним є інтегративне використання таких підходів, що дозволяє максимально повно охопити когнітивні, комунікативні, соціальні та емоційні аспекти іншомовного говоріння [40].

Процес формування навичок та умінь діалогічного та монологічного мовлення є складною багаторівневою системою, яка потребує ретельного методичного підходу. Розглянемо детально кожен з етапів цього процесу.

На думку Т. Вайнагій, навчання діалогічному мовленню починається з підготовчого етапу реплікування, який можна вважати нульовим рівнем [7]. На цьому етапі учні виконують знайомі рецептивно-репродуктивні та репродуктивні умовно-комунікативні вправи, що включають імітацію, підстановку, відповіді на запитання, запит певної інформації за зразком, а також повідомлення інформації. Особливу увагу слід приділяти поступовому збільшенню обсягу реплік - від однієї до двох-трьох фраз, що дозволяє учням комфортно освоювати базові комунікативні одиниці.

На цьому етапі учні також конструюють і практикують міні-діалоги англійською мовою на основі усталених кліше у формі простих рольових ігор та вправ. Для успішної підготовки до цього етапу, на думку Т. Вайнагій, можна використовувати два типи вправ:

- Умовно-комунікативні вправи: вправи, призначені для розвитку та формування знань, навичок та вмінь учнів використовувати мінімальний словниковий запас у комунікативних ситуаціях шляхом введення

некомунікативних елементів для відпрацювання вимови/протиставлення та утворення похідних слів;

- Умовно-комунікативні вправи, спрямовані на розвиток і формування знань, навичок і вмінь презентувати інформацію, адекватно виражати наміри інших мовців та ідентифікувати адресатів інформації [7].

Комунікативний дискурс на цьому етапі має семантичний характер, акцентуючи увагу не на формально-структурному оформленні діалогу, а на його змістовному наповненні, тобто правильному вживанні певних термінів відповідно до контексту.

Коли учні достатньо опанували репліки-реакції та ініціативні репліки в межах певних діалогічних єдностей, настає час переходу до першого справжнього етапу формування навичок. На цьому етапі основним завданням стає оволодіння конкретними діалогічними єдностями за допомогою рецептивно-продуктивних умовно-комунікативних вправ, що передбачають обмін репліками між учнями. Вчитель у цьому процесі виступає лише як організатор, який задає комунікативну ситуацію, визначає ролі та загальні рамки спілкування, тоді як основна комунікативна діяльність відбувається між самими учнями.

Наступний, другий етап навчання діалогічному мовленню, спрямований на оволодіння мінідіалогом, який розглядається як важливий засіб вираження основних комунікативних інтенцій. Мінідіалог, будучи імпліцитною структурною основою розгорнутого діалогу, складається з взаємопов'язаних ланцюжків діалогічних єдностей, що утворюють так зване діалогічне ціле. Від звичайних діалогічних єдностей мінідіалоги відрізняються не лише обсягом, а й відносною завершеністю, оскільки власне повноцінний діалог зазвичай складається саме з двох-трьох таких мінідіалогів. Метою цього етапу, за С. Ніколаєвою, є навчити учнів об'єднувати засвоєні діалогічні єдності, підтримувати бесіду, запобігаючи її перериванню після першого обміну репліками [28].

Цей етап спрямований на те, щоб учні могли автоматично використовувати лексику у звичайних ситуаціях. На цьому етапі учні продовжують створювати міні-діалоги і поступово вчаться створювати довші діалоги, використовуючи підказки. Для досягнення цієї мети використовуються два типи вправ:

- умовно-комунікативні вправи, метою яких є передача знань, навичок та компетенцій у типових ситуаціях, а також формування та розвиток цих навичок та компетенцій за допомогою таких методів та технологій навчання, як рольові та ділові ігри;
- умовно-комунікативні вправи, спрямовані на розвиток і закріплення знань, навичок і вмінь у використанні типових структур. Якщо на першому етапі основна увага приділяється змісту діалогу, то на другому - формі (структурі) діалогу в різних мовленнєвих ситуаціях, окрім змісту.

З цією метою вивчаються та закріплюються структури, які зазвичай використовуються для вираження різних повідомлень та намірів мовців. Відповідно до Т. Blyznuik, особлива увага приділяється поясненню умов вправ і поведінки учнів у процесі їх виконання. Вчитель тлумачить форму і зміст різноманітних комунікативних функцій [45].

Третій, заключний етап формування діалогічних умінь, передбачає навчання учнів веденню діалогів різних функціональних типів, обсяг яких повинен відповідати вимогам навчальної програми для конкретного класу та типу школи. Учні моделюють ситуації, з якими вони регулярно стикаються, і розмірковують про мову та дискурс, щоб проаналізувати та знайти шляхи оптимізації спілкування англійською мовою. Учні виконують такі види вправ, як:

- Умовно-комунікативні та комунікативні вправи для передачі знань, розвитку та вдосконалення навичок та самовираження в типових ситуаціях з використанням таких методів та технологій навчання, як рольові та ділові ігри, дискусії за круглим столом, мозковий штурм, проблемно-орієнтоване навчання.

- Творчі комунікативні вправи для передачі знань, розвитку та вдосконалення навичок і самовираження в типових ситуаціях з використанням таких методів і технологій навчання, як рольові ігри, ділові ігри, круглий стіл, мозковий штурм, проблемне навчання.

Такі методи і технології навчання, як рольові та ділові ігри, вимагають підбору завдань підвищеного рівня складності. Вони доповнюються методами і технологіями більш високого рівня, такими як круглий стіл, мозковий штурм або проблемне навчання. Завершення теми та/або кожної вправи супроводжується рефлексією, аналізом та узагальненням вивченого.

У методиці навчання іноземних мов таж виділяються три основні етапи формування монологічних умінь. Функціональною одиницею усного монологічного мовлення є монологічна єдність - група фраз, об'єднаних єдиним об'єктом мовлення, що виражає завершену думку та виконує певну комунікативну функцію. Саме тому, за О. Мельник, одиницею навчання виступає не окреме речення, а понадфразова єдність [26].

Перший етап формування монологічних умінь спрямований на навчання учнів об'єднувати мовленнєві засоби рівня фрази в єдину понадфразову єдність. На цьому етапі кожен учень формулює одну фразу, причому будь-які фрази вважаються правильними, якщо вони відповідають заданій темі та грамотно оформлені з мовної точки зору. Вже на цьому етапі важливим є елемент самостійності: вчитель лише визначає загальну тему та напрямок думки, тоді як конкретний зміст залишається на розсуд учня [28].

Другий етап формування монологічних умінь передбачає навчання учнів самостійно будувати висловлювання понадфразового рівня. Для цього активно використовуються різноманітні змістові опори, які за способом презентації поділяються на зображальні, вербальні та комбіновані. До зображувальних опор відносяться окремі малюнки, слайди, тематичні та сюжетні картини, тоді як вербальні опори включають підстановчі таблиці, логіко-синтаксичні схеми, структурно-мовленнєві схеми, денотатні мапи, ключові слова та словосполучення, прості й розгорнуті плани, друковані тексти та фонограми. Ці

опори відіграють вирішальну роль у створенні навчально-мовленнєвих ситуацій, дозволяючи варіювати як самі ситуації, так і мовлення учнів.

Окрему увагу, на думку С. Ніколаєвої, варто приділити підстановчим таблицям як важливому виду вербальних зорових опор. Вони забезпечують логічний зв'язок між реченнями, їх граматичну правильність, а також допомагають у виборі необхідних мовних засобів для побудови власного висловлювання. Також використовуються ілюстративні вербальні опори, що лише натякають на тематику та послідовність висловлювань, а також звукові або друковані зразки висловлювань [28].

Третій етап є найважливішим у формуванні монологічних умінь, оскільки його основним завданням є навчання учнів створювати монологічні висловлювання текстового рівня різних функціонально-сміслових типів відповідно до програмних вимог. На цьому етапі особливий акцент робиться на розвиток умінь виражати особисте ставлення до фактів і подій, формулювати критичні оцінки, доводити правильність власних тверджень, включати елементи розмірковування та аргументації. Паралельно відбувається збільшення обсягу висловлювань, для чого учні заздалегідь засвоюють характерні для монологічного мовлення словосполучення та мовні кліше.

На завершальному етапі формування монологічних умінь особлива увага приділяється формуванню вмінь самостійного моделювання програми висловлювання, коли акцент поступово переноситься з мовного оформлення думки на її зміст і реалізацію комунікативного наміру. Завдання формулюються таким чином, щоб учень не міг обмежитися двома-трьома реченнями, що спонукає до розвитку думки та вдосконалення мовленнєвих навичок [28].

Таким чином, процес формування діалогічних і монологічних умінь являє собою послідовну систему, де кожен наступний етап ґрунтується на досягненнях попереднього, забезпечуючи поступовий розвиток комунікативної компетенції учнів. Розвиток умінь англomовного говоріння може відбуватись з різними підходами, утім в нашому дослідженні буде детально проаналізовано інтерактивний підхід з огляду на завдання кваліфікаційної роботи.

1.3. Сутність інтерактивного методу навчання

Інтерактивний формат навчання передбачає залучення цікавих та корисних форм роботи, які можна використовувати для моделювання комунікативних ситуацій та вирішення проблем, що виникають між мовцями на шляху до порозуміння. Основними цілями інтерактивного навчання є підвищення інтересу до предметів та інтелектуальної діяльності, а також створення умов для змагання між учнями в процесі колективного вирішення проблем та подолання суперечностей.

Відповідно до праці А. Рибчинської, принципи інтерактивного навчання мають комунікативну основу, зокрема, встановлення дружніх зв'язків між усіма учасниками освітнього процесу, дотримання дружнього стилю поведінки під час спілкування та забезпечення взаємодії між учнями та викладачами [58].

Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації.

Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу. Для вчителя іноземної мови лідерство серед учнівського колективу є важливим для в контексті реалізації стратегії формування умінь англомовного говоріння.

Інтерактивна взаємодія, за О. Пометун, виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншими, так і однієї думки над іншою. Під час інтерактивного навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення [32].

Використання інтерактивних методів на уроках англійської мови допомагає не лише згуртувати учнівський колектив навколо вивчення матеріалу, а й навчає дітей до роботи в команді.

Інтерактивне навчання іноземних мов – це спеціальна форма організації навчально-пізнавальної діяльності на уроці іноземної мови, при якій учні в складі малої групи (4-8 учнів) вирішують спільне навчальне комунікативно та / або особистісно орієнтоване завдання, перебуваючи в активній взаємодії і позитивній взаємозалежності та працюючи в умовах взаємної підтримки.

Відповідно до Г. Подосиннікової, інтерактивні технології навчання іноземних мов – це сукупність прийомів роботи вчителя, що відповідають особливостям інтерактивного навчання іноземних мов, за допомогою яких забезпечується досягнення на уроці поставлених цілей навчання з найбільшою ефективністю за мінімально можливий для їх досягнення [31].

Поняття «інтерактивний» (від латинського «inter» – взаємний та «act» – діяти), як ми читаємо у словниках, тлумачиться як здатний до взаємодії, діалогу та суперечки. Інтерактивне навчання – це освітня технологія, яка дає змогу учням навчатися разом, енергійно та жваво завдяки взаємодії та активному спілкуванню.

У процесі організації інтерактивного навчання важливо керуватися ключовими принципами: індивідуалізація реалізується при взаємодії з різними партнерами, кожен взаємодіє з кожним; самоврядування (проявляється в залученні дітей до планування, організації та управління освітнім процесом). Таким чином, інтерактивне навчання, з одного боку, формує в учнів навички самостійної роботи, а з іншого боку, навчає поважати індивідуальність кожної людини та співпрацювати із ними відповідно.

Т. Вльзпнуьк доводить, що «вчені та практики давно переконані в необхідності діалогу між усіма суб'єктами освітнього процесу. Водночас, діалог розуміється як рівноправна взаємодія між учнем та вчителем або самими учнями, покликана підготувати їх до постійно діалогічного та суперечливого дорослого життя. Рішучість та сміливість у висловленні своєї точки зору,

готовність аргументувати особисті декларації в різних життєвих та професійних ситуаціях, максимальна толерантність у висловлюваннях та поведінці можуть бути сформовані лише за умови використання активних діалогічних технологій навчання» [45].

Інтерактивне навчання допомагає учням опанувати всі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання), розвивати навички критичного мислення, рефлексії, здатність мислити та вирішувати проблеми. Мотивація до навчання формується на основі інтересів, ініціатив та захопливої діяльності учнів. Саме мотиваційна складова інтерактивного навчання вирізняє цей метод з-поміж інших, оскільки мотивація учнів до навчальної роботи різних видів підвищує ефективність освітнього процесу.

Під час інтерактивних занять учні розвивають ключові та специфічні компетенції, життєві цінності, розвивають комунікативні навички. Так, інтерактивні методи передбачають моделювання життєвих ситуацій, рольові сюжетні ігри, розповідь історій, створення атмосфери співпраці, взаємодію, спільне вирішення проблем на основі аналізу відповідної освітньої ситуації та виключають домінування одного учасника освітнього процесу над іншим, однієї думки над іншою. Тому під час такого навчання учні вчаться демократично спілкуватися з іншими людьми, проявляти толерантність, вчаться творчо мислити, приймати нестандартні та обґрунтовані рішення. У цьому випадку важливим є як досвід, який учні вже набули, так і новий емоційний та життєвий досвід.

1.4. Класифікація інтерактивних методів навчання

Науковці, що досліджують інтерактивні методи навчання, зокрема Т. Близнюк, Т. Качак та Т. Ревенко, пропонують різні підходи до класифікування інтерактивних методів навчання. Виходячи із них, наведемо загальну класифікацію досліджуваних методів:

1. За формами організації навчальної діяльності:
 - інтерактивні технології колективно-групового навчання (“мікрофон”, “мозковий штурм”, “аналіз ситуацій”, “ажурна пилка” та ін.);
 - інтерактивні технології навчання у малих групах (“робота в парах”, “карусель”, “акваріум” та ін.);
 - індивідуальні (комп’ютерні технології).
2. За цільовим призначенням:
 - інструктивно-консультативні (тренінг, консультації та ін.);
 - інформативні (лекція-бесіда, лекція-консультація та ін.);
 - мотиваційні (інтерв’ю та ін.);
 - пізнавальні (ділова гра, дискусія та ін.);
 - контролюючі (оцінювальна дискусія, науково-практична конференція та ін.) [36].
3. За характером діяльності:
 - імітаційні (інсценування, спрощене судове слухання, ділові ігри та ін.);
 - неімітаційні (круглий стіл, конференція, дискусія та ін.);
4. За характером взаємодії:
 - учень-учень (робота в парах, карусель та ін.);
 - викладач-учні (лекція-бесіда, аналіз ситуації та ін.);
 - учень-група (дискусія в стилі ток-шоу, громадські слухання, мікрофон та ін.);
 - учень-комп’ютер (інформаційні технології);
5. За ступенем прояву самостійності (творчості) учнів:

- репродуктивні (імітаційні ігри та ін.);
- творчі (проектні технології, спецсемінари та ін.) [36].

У педагогічній практиці найчастіше використовується поділ інтерактивних методів на групові та фронтальні. Групові методи ефективні у вирішенні широкого кола завдань: розвитку критичного мислення учнів, адекватної самооцінки та відповідальності, вміння співпрацювати тощо. Вони передбачають взаємодію учасників у малих групах (на практиці від двох до шести осіб). Фронтальні методи передбачають спільну роботу та взаємонавчання всієї групи. Групові методи включають роботу в парах, роботу в трійках, ротаційну (чергування трійок), «два - чотири - всі разом», роботу в малих групах, «акваріум» та інші. У фронтальних вихователі використовують такі захоплюючі види діяльності, як «велике коло», «мікрофон», «незакінчені речення», «мозковий штурм», «мозаїка» («Jigsaw»), метод «Прес». Також, до найпопулярніших інтерактивних методів для розвитку навичок англомовного говоріння можна віднести такі, як “Fishbone”, “Cinquain”, метод «Броунівського руху»”, метод “Акваріум,”, метод проєктів, метод “Case Study”, “Brain-ring”, симуляція, дискусія, дебати тощо [45].

Розглянемо окремі методи формування навичок англомовного говоріння, які найчастіше використовуються на уроках англійської мови. Розгляд особливостей нижчезазначених методів допоможе покращити вправи, наведені в другому розділі.

Метод Fishbone, є ефективним візуальним інструментом для структурування інформації [3]. На уроках англійської мови він стає особливо корисним для розвитку навичок усного мовлення, активізації словникового запасу та вдосконалення логічного мислення учнів.

Суть методу полягає у тому, що вчитель разом з учнями спочатку визначає головну тему, яка стає "головою риби" [63]. Від неї проводяться лінії-гілки, що представляють основні аспекти чи причини даної теми. Наприклад, при темі "Healthy Lifestyle" такими гілками можуть бути food, exercise та sleep. Після побудови базової структури учні переходять до заповнення кожної гілки

конкретним змістом. Вони додають факти, приклади та власні думки, використовуючи англійську мову. На цьому етапі відбувається активна мовленнєва практика - учні можуть працювати індивідуально, у парах або малих групах [38].

Він також корисний для повсякденного спілкування, оскільки вчить логічно будувати свої висловлювання. Простота та наочність цього підходу робить його ідеальним інструментом для сучасного уроку англійської мови [48].

Cinquain— це творчий поетичний метод, що передбачає створення короткого вірша з п'яти рядків за чіткою структурою, що робить її ідеальним інструментом для мовного навчання [23].

Структура класичного навчального cinquain виглядає наступним чином:

- Перший рядок — одне іменник (тема вірша)
- Другий рядок — два прикметники (опис теми)
- Третій рядок — три дієслова або дієслівні форми (дії, пов'язані з темою)
- Четвертий рядок — коротке речення з чотирьох слів (емоційне ставлення)
- П'ятий рядок — одне слово-синонім або асоціація (резюме)

На практиці метод Cinquain особливо корисний для засвоєння нової лексики. Коли учні створюють такі вірші, вони не просто запам'ятовують слова, але й вчать правильно їх використовувати в різних граматичних конструкціях. Наприклад, при вивченні теми "Природа" cinquain може виглядати так:

Nature
 Green, beautiful
 Growing, blooming, inspiring
 I love wild forests
 Life [22]

Цей метод розвиває не тільки мовні, але й творчі здібності учнів. Він дозволяє поєднувати вивчення лексики з елементами особистісного

висловлення, що робить процес навчання більш осмисленим і захоплюючим. Cinquain можна використовувати на різних етапах уроку — як для введення нової теми, так і для її закріплення.

Мозковий шторм (brainstorming) є ефективним інструментом для активізації мовленнєвої діяльності учнів під час уроків англійської. Цей метод створює живу атмосферу творчості, де учні вільно генерують ідеї без страху перед помилками чи негайною оцінкою [65].

Процес починається зі стимулу від вчителя - це може бути ключове слово, зображення, проблемне питання чи конкретна ситуація. Наприклад, при вивченні теми "Сучасні технології" вчитель може запропонувати запитання: "Як штучний інтелект змінить наше майбутнє?" Учні починають пропонувати різні варіанти відповідей, а вчитель фіксує всі ідеї на дошці без критики чи корекції.

Після етапу генерування ідей настає фаза аналізу. Учні разом з вчителем систематизують запропоновані ідеї: об'єднують схожі концепції, визначають найбільш перспективні варіанти, аргументують свої позиції. Цей етап розвиває не лише мовні навички, а й критичне мислення, вміння аналізувати та синтезувати інформацію [37].

Мозковий шторм створює на уроці атмосферу взаємної поваги та співпраці, де кожна ідея має цінність. Це не лише покращує мовні навички, а й розвиває впевненість учнів у своїх силах, що є ключовим фактором успішного вивчення іноземної мови.

Метод «Броунівського руху» - це інтерактивна техніка навчання, яка імітує хаотичний рух частинок у рідині. Суть методу полягає в організації безперервного процесу комунікації між учнями. Вчитель формулює тему обговорення або список питань, і учні починають вільно пересуватися по аудиторії, зупиняючись для розмови з різними однокласниками. Кожна нова зустріч триває 2-3 хвилини, після чого учасники знову змінюють партнерів [33].

Цей метод особливо ефективний для розвитку комунікативних навичок. Постійна зміна інтерлокюторів дозволяє учням практикувати мовлення в різних

комбінаціях, адаптуючись до індивідуальних особливостей спілкування кожного партнера. Це нагадує природні умови реального мовного середовища, де людина постійно стикається з новими співрозмовниками.

Даний метод можна використовувати для різних видів завдань: обговорення тем, опитування, робота з новою лексикою чи граматичними структурами. Наприклад, при вивченні теми "Подорожі" вчитель може запропонувати учням обговорити з різними партнерами: "Яку найцікавішу подорож ви здійснили?", "Яку країну мрієте відвідати?" тощо.

Метод броунівського руху особливо корисний для подолання страху спілкування. Часта зміна партнерів і короткі терміни взаємодії роблять процес менш стресовим для сором'язливих учнів. Крім того, ця техніка дозволяє вчителю залучити до активної роботи весь клас одночасно, що підвищує ефективність уроку.

Метод "Акваріум" є інтерактивним методом, який трансформує звичайний урок англійської у простір для спілкування та спостереження. Цей підхід організовує навчальний процес у форматі двох концентричних кіл, де внутрішнє коло стає місцем активної дискусії, а зовнішнє - платформою для аналізу та рефлексії.

Сутність методу полягає в тому, що невелика група учнів (зазвичай 4-6 осіб) отримує можливість вільно обговорювати задану тему, використовуючи англійську мову. Решта класу в цей час уважно спостерігає за процесом, фокусуючись на різних аспектах: мовленнєвих структурах, лексиці, аргументації чи комунікативних стратегіях. Через 5-10 хвилин групи міняються місцями, що забезпечує рівні можливості для всіх учасників.

Важливою перевагою методу є його здатність розвивати навички зворотного зв'язку. Після кожної сесії вчитель може організувати обговорення спостережень, де учні вчаться конструктивно оцінювати як власні, так і чужі комунікативні спроби. Це формує культуру поваги та підтримки в навчальному середовищі [1].

Метод "Акваріум" не лише покращує мовні навички, а й виховує важливі соціальні якості: вміння слухати, поважати інші думки, аргументовано висловлювати власну позицію. Це робить його цінним інструментом сучасної комунікативної педагогіки, який готує учнів до реального мовного середовища за межами класу.

Проектний метод став потужним інструментом сучасної освіти, який перетворює традиційний урок на захоплюючий дослідницький процес, де учні не просто засвоюють мовні структури, а використовують їх для вирішення реальних завдань [46].

Суть методу полягає в тому, що учні протягом певного часу працюють над створенням конкретного продукту - це може бути презентація, відеоролик, соціальна кампанія, літературний альманах або будь-який інший творчий результат. У процесі роботи вони активно використовують англійську мову як інструмент дослідження, аналізу та презентації [34].

Проектна діяльність зазвичай проходить у кілька етапів. Спочатку учні разом з вчителем визначають проблему або тему проекту. Наприклад, "Як підвищити екологічну свідомість у нашій школі?" або "Створення туристичного путівника рідною місцевістю англійською мовою". Потім вони розробляють план дій, розподіляють обов'язки та приступають до збору інформації.

Заключним етапом проектної роботи завжди є презентація результатів. Це може відбуватися у формі виставки, публічного виступу або навіть онлайн-трансляції. Найцінніше в проектній діяльності те, що все йде від учнів, а роль викладача – лише організаційна. Такий підхід не лише мотивує учнів до якісної роботи, а й розвиває впевненість у використанні англійської мови в реальних життєвих ситуаціях [2].

Проектний метод особливо корисний для формування так званих "soft skills": креативності, співпраці, комунікації та критичного мислення. Він готує учнів до майбутніх академічних викликів і професійних завдань, де вміння працювати з інформацією та ефективно презентувати ідеї стає все більш важливим.

Кейс-метод, або метод ситуаційних вправ, є інтерактивним методом навчання, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності. У процесі роботи з кейсами учні перетворюються з пасивних слухачів на активних дослідників, які вчаться застосовувати мовні знання у конкретних контекстах [6].

Особливість методу «Case Study» полягає в його здатності моделювати реальні комунікативні ситуації, з якими учні можуть зіткнутись у майбутньому. Наприклад, це може бути кейс про ведення бізнес-переговорів з іноземними партнерами або ситуація міжкультурного конфлікту, що вимагає вирішення. Такі завдання не лише розвивають мовні навички, а й формують критичне мислення, здатність до аналізу та прийняття обґрунтованих рішень.

Процес роботи з кейсами зазвичай охоплює кілька етапів. Спочатку учні уважно вивчають запропоновану ситуацію, виділяючи ключові проблеми та фактори. Потім у групах вони обговорюють можливі підходи до вирішення проблеми, аргументуючи свою позицію англійською мовою. На завершальному етапі команди презентують свої рішення, після чого відбувається спільне обговорення та аналіз запропонованих варіантів.

Для вчителя реалізація методу «Case Study» вимагає ретельної підготовки. Важливо підбирати або створювати кейси, які будуть цікавими та актуальними для конкретної групи учнів, враховувати їхній рівень володіння мовою та професійні інтереси. Крім того, педагог має виступати як модератор дискусії, спрямовуючи обговорення у продуктивне русло та забезпечуючи рівну участь усіх учнів.

Метод «Case Study» не лише покращує мовні компетенції, а й розвиває важливі життєві навички. Учні вчаться працювати в команді, вислуховувати інші точки зору, аргументовано відстоювати свою позицію та знаходити оптимальні рішення у складних ситуаціях. Це робить метод особливо цінним у сучасній освіті, яка орієнтована на практичне застосування знань.

Рольові ігри займають особливе місце в арсеналі сучасного викладача англійської мови, представляючи собою динамічний метод, що імітує реальні

комунікативні ситуації. Ця техніка ґрунтується на принципі "навчання через дію", коли учні беруть на себе конкретні соціальні ролі та взаємодіють у заданому контексті. Психолого-педагогічна основа методу полягає в створенні "безпечного середовища", де учні можуть експериментувати з мовою без страху помилитись. На відміну від традиційних вправ, рольові ігри розвивають не лише мовні навички, а й емоційний інтелект, здатність до емпатії та міжкультурної комунікації. У процесі реалізації метод передбачає участь одного або декількох членів, які виконують роль, яку потрібно передати, де ця діяльність надає можливість у формі інтерактивного діалогу [57].

На підготовчому етапі вчитель ретельно продумує сценарій, підбирає відповідний мовний матеріал і створює рольові картки. У цих картках міститься не лише інформація про персонажа, а й конкретні комунікативні наміри. Основна фаза - безпосереднє виконання - може варіюватися від структурованих діалогів до вільних імпровізацій. Завершальний етап рефлексії є особливо важливим, оскільки дозволяє учням усвідомити свій прогрес і виявити сфери для подальшого вдосконалення [55].

Симуляції як метод навчання відрізняються від рольових ігор більшою масштабністю і комплексністю. Вони відтворюють цілісні системи взаємодії, часто імітуючи реальні професійні чи соціальні процеси [43]. Ефективність симуляційного методу ґрунтується на кількох психологічних принципах. По-перше, він активізує емоційну пам'ять, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. По-друге, створює умови для природного застосування мови - учні зосереджуються не на граматичних структурах, а на вирішенні поставлених завдань. По-третє, розвиває системне мислення, оскільки учасники повинні враховувати численні фактори і взаємозв'язки між ними.

Метод дебатів як метод розвитку вмінь англомовного говоріння представляє собою витончений інструмент розвитку критичного мислення і логічної аргументації. В основі цього методу лежить чітко структурований процес, що включає підготовку аргументів, публічне виголошення позиції, конструктивну критику опонентів і захист власної точки зору. Формат

"повітряної кулі", де учасники повинні аргументувати свою "необхідність" для виживання, є креативним підвидом дебатів, під час яких учнів вчать аргументувати свою позицію [62].

Педагогічна цінність дебатів полягає в їх багаторівневому впливі на мовний розвиток. На лексичному рівні вони розширюють активний словниковий запас, особливо в сфері абстрактних понять і логічних зв'язків. На граматичному рівні сприяють правильному використанню складних синтаксичних конструкцій. На комунікативному рівні формують навички публічних виступів і швидкої реакції на аргументи опонентів [41]. Важливо відзначити, що дебати вимагають ретельної підготовки - учні повинні володіти не лише мовою, а й базовими знаннями з теми обговорення.

Дискусія як метод розвитку лексичних компетенцій англійської мови відрізняється від дебатів менш формалізованою структурою і орієнтацією на пошук консенсусу, а не на перемогу в суперечці. Цей підхід особливо ефективний при обговоренні складних тем, що не мають однозначних рішень, таких як етичні дилеми, соціальні проблеми або філософські питання. Дискусія, як один із методів активізації пізнавальної діяльності дає можливість активізувати пізнавальну діяльність учнів та сформувати певну культуру мови, вміння вислухати співрозмовника до кінця, не перебиваючи [30].

Організація ефективної навчальної дискусії вимагає від викладача високого професіоналізму. Важливо правильно підібрати тему - вона повинна бути достатньо складною для викликання інтересу, але не надто абстрактною. Ключовим моментом є створення атмосфери взаємної поваги, де кожен учасник почуватися комфортно, висловлюючи свою думку. Особливу увагу слід приділити фазі підведення підсумків, коли вчитель допомагає учням систематизувати всі висловлені ідеї та аргументи.

Метод Think–Pair–Share (TPS) визначається як багатомодальний цикл обговорення, що включає три послідовні етапи.

1. Етап «Думай» (Think). Учням пропонується індивідуально обміркувати поставлене запитання. Цей етап забезпечує формування первинних особистісних суджень та активізацію попереднього досвіду.

2. Етап «Обговори в парі» (Pair). Учні об'єднуються в пари для обговорення власних ідей. Парна взаємодія сприяє уточненню початкових відповідей, розвитку критичного мислення та взаємному збагаченню знань.

3. Етап «Поділися» (Share). Кожна пара презентує удосконалену спільну відповідь перед класом. Це забезпечує інтеграцію індивідуальних і групових результатів у загальнокласну дискусію [59].

Ключова відмінність методу TPS від інших форм кооперативного навчання полягає у чітко структурованому часі для індивідуального осмислення матеріалу перед переходом до групової взаємодії. Такий підхід дає змогу кожному учню сформулювати власну позицію, а згодом — узгодити її з партнером.

Застосування методу TPS створює умови для активного залучення всіх учасників навчального процесу. Учні отримують можливість вербалізувати свої думки, співставляти знання, виявляти прогалини у розумінні та поступово конструювати нові знання у процесі взаємодії.

Метод «Four corners» належить до технологій інтерактивного навчання, оскільки передбачає роботу учнів у малих групах із подальшим обміном результатами в межах усього класу. Він спрямований на створення динамічного та мотивувального навчального середовища, що підтримує природне використання англійської мови та розвиток інтегрованих мовленнєвих умінь. Низька мотивація до мовлення є серйозною проблемою для вчителя. Учні часто не хочуть говорити, тому що соромляться і не схильні висловлюватися перед іншими людьми, цей метод дає можливість кожному учаснику освітнього процесу почати висловлювати власну думку [42].

Цей метод є особливо корисним для учнів, яким потрібна фізична активність для підтримання концентрації. Він сприяє формуванню навичок аргументації, умінь вести дискусію та впевнено висловлювати власну позицію.

Участь у таких обговореннях активізує когнітивні процеси та підсилює взаємодію між учнями, створюючи умови для глибшого опрацювання навчального матеріалу.

Процедура передбачає, що учні отримують певне дискусійне питання або твердження та мають визначити рівень своєї згоди. Залежно від позиції вони переходять до одного з чотирьох кутів класу, які символізують повну згоду, часткову згоду, незгоду або категоричну незгоду. У сформованих групах учні обговорюють аргументи своєї позиції та презентують узагальнені висновки класу [52].

Таким чином, метод «Four corners» забезпечує активне залучення учнів, розвиває критичне мислення й комунікативні навички, а також може бути використаний як ефективна розминка або діагностичний елемент на початку уроку.

Метод «Brain Ring» ґрунтується на динамічній інтерактивній вікторині, що стимулює швидке мислення та спонтанне мовлення англійською. У цьому форматі учні перетворюються з пасивних слухачів на активних учасників інтелектуального змагання, де кожна правильна відповідь вимагає не лише знань, а й вміння швидко формулювати думки іноземною мовою.

Процес гри зазвичай включає в себе кілька етапів. Спочатку вчитель готує серію питань різного рівня складності - від простих фактів до завдань на логіку. Під час гри команди обговорюють варіанти відповідей англійською, вчаться чітко аргументувати свою позицію. На завершальному етапі найактивніші учасники можуть отримати додаткові завдання на імпровізацію, наприклад, скласти коротку історію з використанням певних слів. Існує кілька версій правил «Брейн-рингу», що відрізняються кількістю розігрованих питань та способом нарахування балів за правильні відповіді [15].

Метод «Brain Ring» не лише покращує мовні навички, а й розвиває важливі соціальні компетенції. Учні вчаться працювати в команді, швидко реагувати на запитання, впевнено висловлюватися під тиском часу. Це робить

метод особливо ефективним для підготовки до міжнародних іспитів, де важливі як знання, так і вміння швидко орієнтуватися в мовному середовищі.

Метод «Jigsaw» ґрунтується на принципі взаємного навчання, де кожен учень стає експертом у певній частині матеріалу та навчає своїх однокласників англійською мовою. Цей метод перетворює традиційний урок на справжню комунікативну майстерню, де учні активно використовують мову для обміну знаннями.

Особливість методу «Jigsaw» полягає в його здатності створити автентичні умови для спілкування, де англійська мова стає не предметом вивчення, а інструментом отримання та передачі інформації. У процесі навчання застосування навчальних стратегій має відповідати особливостям учнів, щоб створити комфортну та приємну атмосферу навчання [54]. Наприклад, при вивченні теми "Глобальні проблеми" кожен учень може досліджувати окрему проблему (глобальне потепління, голод, забруднення океанів), а потім пояснювати її особливості іншим членам групи англійською.

Спочатку учні об'єднуються в "експертні групи", де разом вивчають призначений їм матеріал, виділяють ключові моменти і готують пояснення. Потім вони повертаються до своїх "домашніх груп" і по черзі викладають свою частину теми, відповідаючи на запитання однокласників. На завершальному етапі весь клас може взяти участь у загальній дискусії або виконати проект, що інтегрує всі отримані знання [39].

Сучасні технології відкривають нові горизонти для реалізації інтерактивних методів навчання. Віртуальні класні кімнати (Zoom, Microsoft Teams) дозволяють проводити рольові ігри та дебати в онлайн-форматі, розширюючи межі традиційного навчального простору [49]. Інтерактивні дошки (Miro, Jamboard) стають потужним інструментом для візуалізації ідей під час симуляцій і групових обговорень. Спеціалізовані платформи (Flipgrid) дають можливість записувати і аналізувати мовленнєві виступи, що особливо цінно для формування навичок самокорекції [29].

Використання таких інструментів інтерактивного навчання, як Kahoot!, Quizlet, Wordwall тощо дозволяє значно підвищити зацікавленість учнів і зробити процес навчання більш динамічним. Кожен із цих інструментів має свої особливості, переваги та сфери застосування, тому важливо розуміти, який із них найкраще підходить для конкретних навчальних цілей. Раціональне і комплексне використання елементів змагань, визначення переможців, поступове ускладнення завдань за рівнями, нарахування балів і бонусів та інших гральних елементів необхідно для того, щоб зосередити увагу старшокласників на вирішенні поставлених завдань і досягненні освітніх цілей [27].

Kahoot! — це ігрова платформа для створення вікторин, тестів і опитувань. Вона дозволяє вчителям швидко готувати інтерактивні завдання, а учням — брати участь у них через код доступу. Гейміфікований підхід із таймерами, системами балів та яскравим інтерфейсом робить Kahoot! ідеальним для швидких перевірок знань у класі чи онлайн [18]. Однак безкоштовна версія має обмеження, тому для повноцінного використання може знадобитися платна підписка.

Quizlet спеціалізується на роботі з картками, що робить його чудовим інструментом для запам'ятовування термінів, іноземних слів чи історичних дат. Він пропонує різні режими навчання, такі як "Flashcards", "Match" або "Gravity", які перетворюють монотонне заучування на гру. Крім того, учні можуть використовувати мобільний додаток для повторення матеріалу в будь-який час [19].

Одна з ключових переваг гри, яку можна використати, маючи платну підписку Quizlet Live – колективна взаємодія онлайн, оскільки учасники команд можуть виконувати вправи, обговорюючи відповіді вголос, що стимулює спонтанне використання англійської мови в реальному часі.

Важливу роль відіграють аудіофункції платформи, які дозволяють користувачам слухати правильну вимову слів і фраз. Крім того, інтеграція

текстових завдань із звуковим супроводом створює основу для імітації природного мовленнєвого середовища.

Контекстні запитання та вправи на основі діалогів або тематичних наборів сприяють активному застосуванню лексики в конкретних ситуаціях. Наприклад, створення наборів із діловими або повсякденними фразами допомагає учням швидше адаптувати мовні структури до реального спілкування. Інтерактивний режим Live підсилює цей ефект, оскільки учасники мають швидко реагувати та формулювати відповіді усно, що імітує природну розмовну взаємодію.

Wordwall відрізняється гнучкістю — він дозволяє перетворювати один і той же навчальний матеріал у різні формати: вікторини, кросворди, словесні лабіринти тощо. Це особливо корисно для вчителів початкової школи, оскільки інтерактивні ігри легко залучають увагу дітей. Однак безкоштовна версія обмежує кількість активностей, тому для тривалого використання варто розглянути платні можливості [20].

Для більш серйозних презентацій та лекцій підходить Mentimeter, який дозволяє створювати інтерактивні опитування, хмари слів та Q&A-сесії [64]. Він особливо корисний під час вебінарів, оскільки дає можливість отримувати миттєві відповіді від аудиторії та візуалізувати результати.

Якщо ж потрібно організувати спільну роботу над проектами, варто звернути увагу на Padlet чи Miro — віртуальну дошку, де учні можуть розміщувати тексти, зображення, посилання та коментувати ідеї однокласників [16]. Цей інструмент розвиває креативність і вміння працювати в команді.

Найбільшого ефекту можна досягти при комплексному застосуванні різних інтерактивних методів [61]. Наприклад, симуляція міжнародної конференції може включати елементи рольових ігор (кожен учасник виконує конкретну роль), дебатів (обговорення суперечливих питань) і дискусій (пошук компромісних рішень). Такий інтегрований підхід дозволяє максимально наблизити навчальний процес до реальних умов мовного спілкування.

Перспективи розвитку інтерактивних методів пов'язані з подальшим інтегруванням технологій віртуальної та доповненої реальності, які відкривають нові можливості для імерсивного навчання. Важливо, щоб учні розглядали використання онлайн-ресурсів як невід'ємну частину навчального процесу, а не як випадкову діяльність [47].

У майбутньому ми можемо очікувати появи цілих віртуальних середовищ, спеціально розроблених для мовної практики, де учні зможуть повністю занурюватися в імітовані соціальні та професійні контексти. Однак незалежно від технологічного прогресу, ключовим залишається педагогічне майстерність викладача, який повинен вміло поєднувати традиційні і інноваційні підходи для досягнення оптимальних результатів навчання.

Отже, в підрозділі було охарактеризовано широкий спектр інтерактивних методів навчання англійської мови, які класифікуються за формами організації, цілями, характером діяльності, типами взаємодії та рівнем творчості. Особливу увагу приділено практичному застосуванню таких методів, як Fishbone, Cinquain, Brainstorming, “Броунівський рух”, “Акваріум”, проекти, Case Study, рольові ігри, симуляції, дебати, дискусії, TPS, Four Corners, Brain Ring, Jigsaw тощо. Описано їхній вплив на розвиток навичок англомовного говоріння, критичного мислення, самостійності, креативності й соціальної взаємодії. Також розглянуто використання цифрових інструментів (Kahoot!, Quizlet, Wordwall, Mentimeter, Padlet, Miro) для підвищення ефективності й мотивації. Наголошено на важливості поєднання традиційних і сучасних технологій з педагогічною майстерністю викладача для досягнення високих результатів у навчанні.

Висновки до розділу 1

В ході аналізу наукових джерел було з'ясовано, що поняття «англомовне говоріння» охоплює комплекс умінь, необхідних для ефективного усного спілкування англійською мовою, включно з лексико-граматичною правильністю, фонетичною виразністю, логічною побудовою висловлювання, комунікативною доцільністю та соціокультурною обґрунтованістю. Розвиток цього виду мовленнєвої діяльності вимагає врахування психологічних і когнітивних чинників, зокрема усвідомленості, пам'яті, механізмів антиципації, типів мислення та індивідуальної креативності [35].

Визначено, що формування умінь англомовного говоріння у шкільній практиці здійснюється на основі кількох методичних підходів, а саме комунікативного, когнітивно-комунікативного, діяльнісного та інтерактивного.

Етапи формування умінь англомовного говоріння поділяються на дві основні групи:

- Діалогічне мовлення – від нульового рівня реплікування (імітаційні та підстановчі вправи) через формування міні-діалогів (засвоєння діалогічних єдностей і їх поєднання) до вільного ведення діалогів різних функціональних типів.
- Монологічне мовлення – від об'єднання окремих фраз у понадфразові єдності з опорою на вербальні й зображальні схеми, до створення розгорнутих монологів текстового рівня з аргументацією, особистісним ставленням та критичними оцінками [13].

Інтерактивне навчання розглянуто як форма організації навчальної діяльності, що базується на постійній взаємодії учнів між собою та з учителем, моделюванні життєвих ситуацій і спільному розв'язанні комунікативних завдань. Його ключові ознаки – демократичність, співпраця, відсутність домінування, формування критичного мислення та розвиток соціальних компетенцій.

Класифікація інтерактивних методів включає шість критеріїв (за рівнем застосування, філософською основою, провідним фактором розумового

розвитку, науковою концепцією засвоєння, орієнтацією на особистісну структуру, характером змісту та структури), а також поділ на групові (робота в парах, трійках, малих групах, «акваріум» тощо) та фронтальні (велике коло, «мікрофон», «мозковий штурм», Jigsaw тощо).

Окремо проаналізовано низку методів, що сприяють розвитку англomовного говоріння: Fishbone, Cinquain, Brainstorming, «Броунівський рух», «Акваріум», проєктний метод, Case Study, рольові ігри, симуляції, дебати, дискусії, Brain Ring, Jigsaw, а також цифрові інструменти (Kahoot!, Quizlet, Wordwall, Mentimeter, Padlet, Miro). Їх комплексне застосування дає змогу забезпечити активність учнів, підвищити мотивацію та максимально наблизити навчальний процес до умов реального спілкування.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОГО ГОВОРІННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ.

2.1. Планування та організація пробного навчання.

Формування вмінь усного англомовного говоріння в учнів старших класів є одним із завдань формування англомовної компетентності на уроках англійської мови.

У старшокласників формується здатність до рефлексії, критичного мислення та абстрактного узагальнення, що створює умови для засвоєння складніших мовних структур і моделей спілкування. Саме тому навчання говоріння на цьому етапі має переходити від простих діалогів до повноцінних комунікативних завдань, які потребують формулювання й аргументації власної позиції, обговорення актуальних тем, участі в дискусіях.

У класі можуть бути учні з різним рівнем володіння англійською мовою [14]. Це ускладнює підбір однаково ефективних завдань для всієї групи, що часто призводить до демотивації слабших учнів і нудьги серед сильніших. Навіть якщо пасивне розуміння лексики присутнє, учням часто складно оперативно використовувати слова в усному мовленні.

На стандартному уроці обмеженої тривалості (45 хвилин) важко забезпечити рівномірну мовленнєву практику всіх учнів, особливо у великих класах. Крім того, часте використання однотипних вправ (наприклад, механічне повторення діалогів) може знижувати інтерес учнів до мовленнєвої діяльності. При розвитку вмінь англомовного говоріння учнів старших класів важливою є мотиваційна складова. Якщо учні не бачать практичної цінності англомовного спілкування, це може знижувати їхню готовність працювати над говорінням [24]. Саме тому важливо застосовувати інтерактивні методи при формуванні навичок англомовного говоріння.

Таким чином, для оцінки методичної ефективності розробленого комплексу вправ для розвитку вмінь англомовного говоріння, заснованого на

базі інтерактивних методів навчання, було проведено пробне навчання в 10-Б класі комунального закладу «Ліцей №1 селища Стрижавка Вінницького району Вінницької області».

У його процесі були використані такі методи психолого-педагогічних досліджень: педагогічне спостереження, вивчення досвіду вчителя англійської мови, аналіз вмінь англomовного говоріння старшокласників з метою визначення їх рівня сформованості, пробне навчання.

В таблиці 2.1 продемонстровано завдання та часовий термін кожного етапу.

Структура пробного навчання для формування умінь англomовного говоріння з використанням інтерактивних методів

Таблиця 2.1

Етапи пробного навчання	Час проведення	Кількість занять	Завдання етапів Пробного навчання
1. Діагностувальний етап	02.04.2025	1	Виявити початковий рівень мовленнєвих умінь та взаємодію з однокласниками
2.Формувальний етап	03.04.2025-16.04.2025	4	Розвиток умінь говоріння через інтерактивні вправи та перевірка їх ефективності
3.Кінцевий діагностувальний зріз	17.04.2025	1	Визначити підсумковий рівень умінь
4.Аналіз результатів пробного навчання	23.04.2025	1	Аналіз результатів, формулювання висновків та рекомендацій

Пробне навчання включало такі етапи:

- 1) діагностика рівнів сформованості умінь англomовного говоріння;
- 2) формувальний етап (формування умінь англomовного говоріння з використанням інтерактивних методів);
- 3) діагностичний зріз;

4) аналіз результатів діагностичного зрізу.

В пробному навчанні взяла участь група учнів 10-Б класу з 17 осіб. Діагностика проводилася у ході навчального процесу на уроках англійської мови.

Рівень сформованості вмінь англомовного говоріння в учнів порівнювався на початковому та кінцевому етапі пробного навчання.

Під час проведення контрольного зрізу до проведення пробного навчання вирішувалися такі завдання:

- 1) встановити рівень сформованості умінь учнів у діалогічному мовленні;
- 2) визначити типові помилки та недоліки учнів в діалогічному мовленні.

Визначення вихідного рівня володіння уміннями англомовного говоріння учнів було здійснено після проведення діагностичного тесту, що базується на вищенаведених завданнях.

Завдання 1

Тип: продуктивна комунікативна вправа (діагностична)

Мета: діагностувати рівень сформованості діалогічних умінь учнів у межах теми «Засоби пересування»; перевірити вміння ініціювати й підтримувати розмову, ставити уточнювальні запитання, логічно вибудовувати діалог та використовувати цільову лексику.

Інструкція:

Work in pairs. Have a natural conversation based on the situation below. Use vocabulary from the topic Means of transport. Ask follow-up questions, respond naturally, and keep the conversation going for 2–3 minutes.

Communicative situation:

It is Monday morning. Both of you travelled somewhere at the weekend, but your trips did not go as planned. Talk about:

- what transport you planned to use
- what went wrong

- what alternative route or transport you had to choose
- how you finally reached your destination
- what kind of trip it was (journey, trip, tour, voyage)

Use vocabulary such as: miss a bus, get stuck in traffic, ferry, cable car, travel by train, short cut, suspension bridge, remote area, take a winding path, get a lift, cross a river/valley, etc.

Student A: You planned to travel by bus, but you missed it. Then you got stuck in a traffic jam during rush hour. In the end, you crossed a river by ferry to reach your destination.

Student B: You travelled to a remote village by car. The suspension bridge on your route had collapsed, so you had to walk uphill and later got a lift from a local resident.

Both students must:

- ask follow-up questions
- give extended answers
- react to partner's ideas
- use at least 5–7 items from the target vocabulary list

Під час виконання завдань констатувального етапу та перевірки результатів пробного навчання учні оцінювались за наступними критеріями.

1. Фонетична коректність (вимова, інтонація).
2. Лексико-граматична правильність.
3. Уміння реплікування.
4. Кількість реплік.

За правильно виконане вправу учні отримували 10 балів, за кожним критерієм, при допущенні помилки в учня віднімається 1 бал.

Під час оцінювання рівнів сформованості умінь англомовного говоріння ми дотримувались такої системи оцінювання:

- 1) високий рівень – 9-10 балів;
- 2) достатній рівень – 7-8 балів;
- 3) середній рівень – 5-6 бали;

4) початковий рівень – менше 5 балів.

Тобто, у результаті відмінного виконання завдання учень мав змогу отримати 50 балів.

Результати розподілу кількості учнів відповідно до рівнів сформованості умінь англомовного говоріння наведено в таблиці 2.2

Рівні сформованості умінь англомовного діалогічного говоріння в експериментальній групі до проведення пробного навчання

Таблиця 2.2

Критерії Рівні	Граматична правильність		Уміння продукувати діалоги різних функціональних типів		Зв'язність і логіка діалогу		Вимова та інтонація		Ініціативність і активність	
	Учні	%	Учні	%	Учні	%	Учні	%	Учні	%
Початковий	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Середній	5	30%	6	35%	4	25%	6	35%	3	15%
Достатній	7	40%	7	40%	8	45%	7	40%	6	35%
Високий	5	30%	4	25%	5	30%	4	25%	8	45%

Аналізуючи результати, можна зробити висновок, що жоден учень не продемонстрував початкового рівня за жодним з критеріїв оцінювання, що свідчить про загальний достатній рівень підготовки учасників.

Щодо граматичної правильності, 5 учнів (30%) знаходяться на середньому рівні, 7 учнів (40%) – на достатньому рівні, а 5 учнів (30%) – на високому рівні. Це демонструє, що більшість учнів володіють граматичними навичками на достатньому або високому рівні.

За критерієм уміння продукувати діалоги різних функціональних типів 6 учнів (35%) перебувають на середньому рівні, 7 учнів (40%) – на достатньому, а 4 учні (25%) – на високому рівні. Найбільша частка учнів володіє цими вміннями на достатньому рівні, хоча частка учнів із високим рівнем дещо менша.

У межах критерію зв'язності та логіки діалогу 4 учні (25%) демонструють середній рівень, 8 учнів (45%) – достатній і 5 учнів (30%) – високий. Це свідчить про те, що більшість учнів здатні будувати логічні й зв'язні діалоги щонайменше на достатньому рівні.

Щодо вимови та інтонації, 6 учнів (35%) показали середній рівень, 7 учнів (40%) – достатній і 4 учні (25%) – високий. Хоча частка учнів із високим рівнем є найменшою за цим критерієм, більшість продемонстрували достатній рівень володіння вимовою та інтонацією.

Найкращі результати спостерігаються за критерієм ініціативності та активності, де 8 учнів (45%) продемонстрували високий рівень, 6 учнів (35%) – достатній, і лише 3 учні (15%) – середній. Це вказує на те, що більшість учасників є досить активними та ініціативними в мовленнєвій взаємодії.

Загалом, результати свідчать про достатній рівень сформованості умінь англомовного говоріння у більшості учнів, з окремими проявами високого рівня за всіма критеріями.

Дослідження вихідного рівня сформованості умінь англомовного говоріння учнів 10-Б класу показали результати, наведені в додатку А.

У першій вправі, яка мала на меті перевірити уміння ставити граматично правильні запитання в структурованій ситуації «Find someone who...», учні мали продемонструвати продуктивне мовлення у формі запитань–відповідей. Завдання виконувалися з урахуванням граматичної правильності. Максимальний бал – 10.

- 3 учні (18%) отримали 10 балів
- 3 учні (18%) – 9 балів
- 4 учні (24%) – 8 балів

- 2 учні (12%) – 7 балів
- 4 учні (24%) – 6 балів
- 1 учень (6%) – 7 балів

Таким чином, більшість учнів (66%) продемонстрували достатній або високий рівень володіння граматично правильними запитаннями.

У другій вправі на розпізнавання та репродукцію діалогічної логіки (вправа-«пазл») учням потрібно було правильно упорядкувати репліки діалогу та продемонструвати інтонаційну виразність.

- 2 учні (12%) отримали 10 балів
- 3 учні (18%) – 9 балів
- 4 учні (24%) – 8 балів
- 2 учні (12%) – 7 балів
- 6 учнів (35%) – 6 балів

Таким чином, лише 5 учнів (30%) справилися на високому рівні. Найбільша частка учнів (35%) показала лише середній рівень сформованості навичок інтонаційного оформлення та логіки діалогу.

У третій вправі, що передбачала рольову взаємодію з мінімумом 3 реплік з боку кожного учня та використанням лексики з теми «їжа», завданням було оцінити зв'язність, лексичну точність та функціональність висловлювань.

- 4 учні (24%) отримали 10 балів
- 2 учні (12%) – 9 балів
- 6 учнів (35%) – 8 балів
- 2 учні (12%) – 7 балів
- 3 учні (18%) – 6 балів

Загалом, 12 учнів (71%) виконали вправу на достатньому або високому рівні. Це свідчить про непогано сформовані навички коротких рольових діалогів на побутову тематику.

Четверта вправа, яка перевіряла вміння використовувати конструкцію *used to* та лексику з теми «Travelling», передбачала щонайменше 4 репліки на учня, граматичну точність і зв'язність.

- 3 учні (18%) отримали 10 балів
- 6 учнів (35%) – 9 балів
- 6 учнів (35%) – 8 балів
- 2 учні (12%) – 6 балів

Таким чином, 15 учнів (88%) показали достатній і високий рівень володіння відповідною граматиною і тематичною лексикою, що свідчить про сформованість умінь вести зв'язаний діалог із посиланням на власний досвід.

У п'ятій вправі, яка мала форму дискусії з висловленням та порівнянням думок, завданням було перевірити ініціативність, активність, уміння формулювати аргументи та використовувати мовленнєві кліше.

- 6 учнів (35%) отримали 10 балів
- 3 учні (18%) – 9 балів
- 3 учні (18%) – 8 балів
- 2 учні (12%) – 7 балів
- 3 учні (18%) – 6 балів

Загалом, 12 учнів (71%) справилися з цим завданням на високому або достатньому рівні. Найбільше учнів отримали максимальний бал, що свідчить про сформованість дискусійних навичок у частини групи.

Таким чином, жоден учень не виконав усі 5 вправ на максимальний бал, проте:

- 3 учні (18%) отримали загальний бал 47 зі 50 (високий рівень)
- 1 учень (6%) отримав 45 балів
- 4 учні (24%) – від 41 до 42 балів
- 6 учнів (35%) – від 37 до 39 балів
- 3 учні (18%) – менше 32 балів

Це свідчить, що більшість учнів мають достатній рівень сформованості діалогічного мовлення, а окрема частина (приблизно 25%) вже досягла

високого рівня за більшістю критеріїв. Водночас, декілька учнів (близько 18%) потребують додаткової підтримки для покращення результатів.

Графічне відображення результатів пробного тестування представлено на рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Рівні сформованості вмінь англомовного говоріння до проведення пробного навчання

Під час дослідження було визначено, що учні не володіють навичками англомовного говоріння на потрібному рівні. Спостерігаються проблеми із уміннями формування логічних зв'язків в діалозі та граматичною правильністю лексичних конструкцій. Окрім того, під час моделювання діалогів функціональних типів учні вимовляють слова недостатньо чітко, не ставлять логічних наголосів під час розмови. В ході діагностичного оцінювання також було визначено, що окремі учні не здатні розпізнавати власні помилки та працювати над ними.

Таким чином, на нашу думку, під час занять для вдосконалення досліджуваних аспектів мови варто використати комплекс вправ, що наведений у наступному підрозділі.

2.2. Комплекс вправ для розвитку вмінь старшокласників у англомовному говорінні

Після виявлення рівнів сформованості навичок англомовного говоріння, з'ясування типових помилок учнів нами було проведено пробне навчання для формування комунікативної компетенції учнів 10-Б класу на уроках англійської мови за концепцією С. Ніколаєвої, яка складається із чотирьох етапів, представлених на рисунку 2.2.

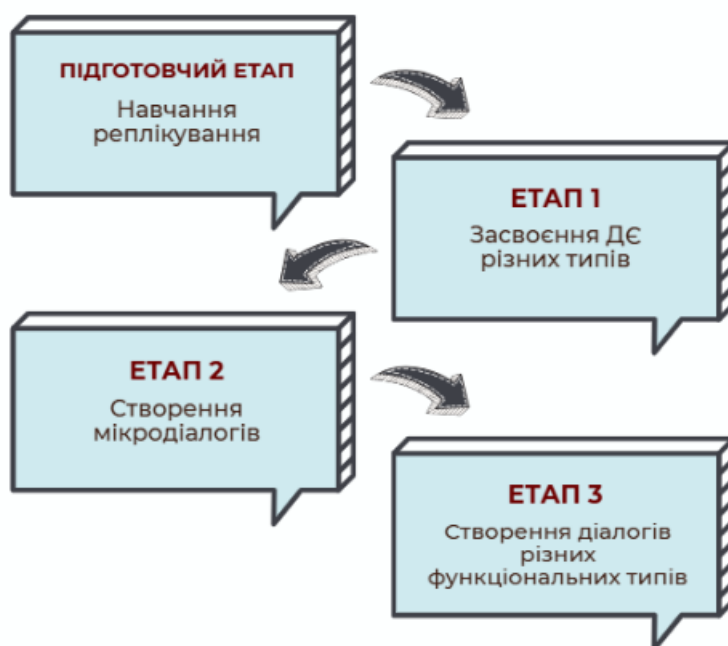

Рисунок 2.2 – Етапи формування діалогічного мовлення

Метою підготовчих вправ є формування в учнів уміння оперативно й повноцінно реагувати на репліки вчителя, а також розвиток ініціативності у відповідях. На цьому етапі застосовуються рецептивні та умовно-комунікативні вправи, спрямовані на імітацію, заміну, трансформацію мовного матеріалу, відповіді на запитання, запит або надання інформації та інші види стимулювання мовленнєвої поведінки.

Метою першої першого етапу є забезпечення самостійного застосування учнями різних методів навчання. Вона передбачає рецептивно-продуктивне умовно-комунікативне відтворення у форматі обміну репліками між учнями, які працюють у парах. Важливими умовами ефективності є можливість кожної

пари використовувати реактивні відповіді та проявляти ініціативу, а також організація одночасної парної роботи всіх учнів [28].

Другий етап спрямований на формування в учнів уміння інтегрувати набуті знання англійської мови в мікродіалоги відповідно до навчальної програми. Він охоплює рецептивно-продуктивні комунікативні вправи базового рівня з використанням штучної вербальної підтримки. Така підтримка може набувати форми довідкової таблиці мікродіалогу, структурного або функціонального плану.

На третьому етапі основною метою є розвиток уміння створювати різні типи функціональних діалогів на основі природних опорних матеріалів. Вправи цього рівня мають комунікативний рецептивно-продуктивний характер і належать до просунутого рівня. Як опора використовуються автентичні матеріали — афіші, транспортні розклади, карти, фотографії та інші візуальні ресурси. Підсумком роботи є створення учнями завершеного зразка функціонального діалогу. Мета цього етапу — сформувати здатність вільно, творчо та доречно спілкуватися англійською мовою [7].

Зважаючи на описані вище положення, нами було розроблено комплекс вправ на основі теми «Eat, drink and be healthy».

Підготовчий етап. Вправи для навчання “реплікування”

Вправа 1

Мета: Активізувати тематичну лексику «Food» на рівні коротких реплік; навчити учнів імітувати репліку вчителя та реагувати на неї.

Тип: Репродуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: T → S, S ↔ S

Instruction: I'm going to say what type of food I like or dislike. Your task is to reactively repeat the structure and say that you like/dislike the same food.

Example:

T: I'm keen on chocolate cake.

S: I'm keen on chocolate cake too.

Now, work in pairs. Take turns initiating a statement about a food you like or dislike (initiatives), and the other student reacts by repeating the structure and adding their own opinion (reactive).

Phrases to start:

I can't stand broccoli

I'm not a huge fan of mushrooms

Вправа 2

Мета: Активізувати лексичні сполучення з теми "Food" на рівні фрази. Навчити учнів імітувати та підставляти лексику у репліці-ланцюжку.

Тип: Репродуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S↔S

Instruction: We are going to make a 'Collocations Chain'. The first student starts with a sentence using a verb-noun collocation from our book Focus 3 WORD STORE 4A (e.g., *chop onions*, *organic food*). The next student must repeat the structure and replace the name of food with a new one. Start: 'I can't stand chopping onions.' Next student: 'I can't stand chopping carrots.' You must use the same verb. If you cannot give a word in three seconds, the chain moves on. Keep the chain going for 10 repetitions [51].

Вправа 3

Мета: Активізувати тематичну лексику «Food» у коротких діалогічних репліках; формувати вміння швидко реагувати на запитання та продукувати власні короткі відповіді (1–2 фрази).

Тип: Репродуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: We are going to play “Guess the Food by Colour” in pairs. Student A will choose a *colour* and describe one fruit or vegetable of that colour without naming it. Use 1–2 short sentences.

Example: It’s green and crunchy. You can eat it raw or cooked.

Student B must guess what it is by asking questions or giving short answers.

Example:

B: “Is it a tomato?”

A: “Yes, it is!” / “No, try again!”

Then change roles. You have three minutes. Try to make as many colour–food dialogues as possible!

Вправа 4

Мета: Тренування типових мовленнєвих зразків для вираження уподобань (“I’m keen on...”, “I can’t stand...”, “___ is quite nutritious...”); розширення репліки до 2-3 фраз

Тип: Рецептивно-репродуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: T→C, S↔S↔S

Instruction: We are going to play “Food Opinion Chain” in a circle. I will say their opinion about a type of food using an adjective (e.g., bland, sour, spicy).

Example: “*I find this low-calorie meal quite bland.*”

The first student reacts using the phrase: “*I agree, it is quite [adjective] too.*”

Then the same student states their own opinion about another food item using a similar structure.

The next student reacts using the same agreement phrase and gives their own opinion after that.

Keep the chain going. Try to use new adjectives each time.

Вправа 5

Мета: Навчити учнів реплікувати: швидко реагувати на репліку співрозмовника (реактивна репліка) і пропонувати свою рекомендацію (ініціативна репліка) у межах теми Food and Modern Eating Habits. Перевірити вміння учнів самостійного вживання мовленнєвого зразка

Тип: Рецептивно-репродуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S↔S

Instruction: We are going to play “Food Recommendation Chain” in trios.

Student A will start with a question or comment about food.

Example: *“I want to try something sweet for dessert.”*

Student B will respond and give a recommendation using phrases like *“I recommend...”* or *“You should try...”*, expanding your reply to 2–3 sentences.

Example: *“Then I recommend trying the chocolate mousse. It’s very rich and creamy. You’ll enjoy it!”*

Student C will confirm or add to the recommendation.

Example: *“Yes, the chocolate mousse is really delicious. I also suggest trying the fruit tart.”*

After 3 exchanges, rotate roles so everyone has a chance to ask, recommend, and confirm.

Use the food cards provided to help you choose dishes and adjectives. Make sure to use polite and complete sentences (рис. 2.3).

Dishes / Meals	Adjectives / Descriptions
• Spaghetti with tomato sauce • Grilled chicken with vegetables • Vegetable salad with olive oil • Cheese omelette • Beef burger with fries • Fruit smoothie	• Nutritious • Quick • Tasty • Filling • Spicy • Sweet

Рисунок 2.3 – Опорна картка до вправи 5

Етап 1. Вправи на засвоєння ДЄ різних видів

Вправа 6

Мета: Навчити учнів висловлювати свої харчові вподобання та реагувати на відповіді партнера; розвивати як реактивні, так і ініціативні репліки.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Work in pairs. Each pair will have one foreign guest (Student A) and one local student (Student B). Student A tells Student B about their food preferences.

Student B responds, shares their own preference, and then they switch roles. Use polite and complete sentences. After a few replicas, change partners to practice with different classmates.

Example:

Student A (foreign guest from Germany): “I quite enjoy trying traditional dishes, especially those with a lot of spices, but I often avoid very greasy food.”

Student B (local student): “I prefer healthier meals, like salads and grilled fish, although I must admit that I sometimes crave fast food. What about you?”

Useful phrases:

- “I quite enjoy... / I really appreciate...”
- “I tend to avoid... / I’m not particularly fond of...”
- “Have you ever considered trying...?”

Вправа 7

Мета: Навчити учнів узгоджувати свої харчові вподобання з партнером та пропонувати спільний вибір страв/закладу; формувати навички реактивних і ініціативних реплік.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Work in pairs. Each pair has one foreign guest (Student A) and one local student (Student B). Each pair stands in a corner of the classroom.

Student A shares their food preference with Student B. If your tastes match, suggest going together to a restaurant that serves that type of food. If not, advise your guest where they might prefer to go. After 5 minutes, rotate to the next corner and form a new pair to practice with different classmates.

Useful phrases:

- “I usually prefer..., but I recommend trying...”
- “That’s great! I enjoy... too.”
- “Shall we go together to...?”

Вправа 8

Мета: Закріпити уміння обговорювати уподобання у їжі та робити рекомендації; формувати навички реактивних і ініціативних реплік у динамічному середовищі.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: We are going to play “Food Carousel”. I will arrange you in two circles: an inner circle and an outer circle, standing face-to-face.

Student A (outer circle) tells Student B (inner circle) about a food they like or dislike.

Student B responds, sharing their own preference and giving a short recommendation. After 1 minute, the outer circle rotates one step to the right, forming a new pair. Continue the carousel for 5–6 rotations so that each student interacts with different classmates.

Example:

Student A (outer circle): “I really enjoy spicy dishes, especially curries and hot sauces.”

Student B (inner circle): “I’m not a big fan of very spicy food. I usually prefer mild dishes, but I recommend trying the chicken tikka—it’s not too hot and very tasty.”

Вправа 9

Мета: Навчити учнів швидко реагувати на ситуації у ресторані, тренувати діалогічні навички та ініціативні репліки.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Умовно-комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: We are going to play “Restaurant Dilemma – Four Corners”. Each corner of the classroom represents a type of restaurant problem (рис. 2.4):

1. You want a pizza, but you are allergic to mushrooms. Ask for an alternative.
2. You ordered a drink, but it hasn’t arrived yet. Politely ask about it.
3. The waiter made a mistake with the order.
4. The customer is in a hurry and wants their food quickly.

Students move to a corner and form pairs. One student acts as the **customer**, the other as the **waiter**. Discuss how to solve the situation, using polite and short sentences. After 2 minutes, rotate to a different corner and switch roles with a partner.

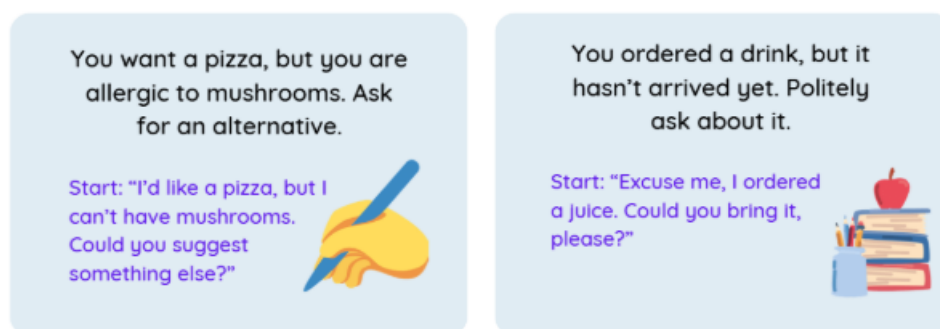

Рисунок 2.4 – Опорна картка до вправи 9

Вправа 10

Мета: Тренувати запитання та рекомендації в ресторані; формувати навички реактивних та ініціативних реплік у діалогічних єдностях

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: УМОВНО-КОМУНІКАТИВНА

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Work in pairs. Each pair has one student as the customer and one as the waiter. Student A (Customer) asks a quick question about a dish or drink. Student B (Waiter) answers briefly and makes a short recommendation. After 1 minute, switch roles. After 2–3 rounds, rotate to a new partner so everyone interacts with different classmates.

Example:

- Student A (Customer): “Do you have any vegetarian options?”
- Student B (Waiter): “Yes, we have a vegetable risotto. It’s really tasty.”
- Student A (Customer): “Great, I’ll try that. Thank you!”

Вправа 11

Мета: Тренувати учнів у використанні лексики з теми “Food and Eating Out” для відповіді на запитання про страви та напої; формувати навички реактивних і ініціативних реплік у парній роботі.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: УМОВНО-КОМУНІКАТИВНА

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Work in pairs. Each pair has one student acting as a foreign guest (Student A) and one as a local student (Student B).

Student A asks questions about specific dishes or drinks from the menu.

Student B responds using polite, complete sentences, giving details or short recommendations. Then switch roles. After 2–3 rounds, rotate to a new partner so everyone practices with different classmates. Look at the menu that will help you [53].

Етап 2. Вправи на створення мікродіалогів

Вправа 12

Мета: Формувати в учнів уміння поєднувати окремі ДЄ у короткий мікродіалог, використовуючи підстановчу таблицю; актуалізувати лексику з теми Food & Eating Out.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна (нижчий рівень)

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Work in pairs. Use the substitution table to create a short microdialogue (3–4 turns).

Student A begins with a suggestion.

Student B reacts and adds a related idea. Then switch roles and create a new version (таблиця 2.4).

Підстановча таблиця до вправи 12

Таблиця 2.4

Function	Option 1	Option 2	Option 3
Suggest going somewhere	How about trying...	Why don't we go to...	Maybe we could visit...
Food place	the Italian bistro?	the new vegan café?	the sushi bar near school?
Give preference	I'm keen on...	I'd rather have...	I'm not really into..., but...
React politely	Sounds great!	Not sure, maybe...	That could work.
Add reason	It's affordable.	They have healthy options.	The reviews are excellent.

Вправа 13

Мета: Розвивати здатність учнів будувати мікродіалог за структурно-мовленнєвою схемою; тренувати ініціативні та реактивні репліки.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Two friends are deciding where to have lunch together during their break. One student plays **Student A**, the friend who starts the conversation; the other plays **Student B**, who reacts and helps choose the place. Follow the structural scheme to build a microdialogue (4–5 turns). Expand phrases using your own food vocabulary.

Structural Scheme:

1. **Initiate** - *“Let’s go out for lunch today. I’m in the mood for...”*
2. **Partner’s preference** - *“Actually, I prefer..., but...”*
3. **Compromise / suggestion** - *“Then how about choosing a place that offers both...?”*
4. **Clarifying question** - *“Do you know if they have...?”*
5. **Agreeing / closing** - *“Perfect, let’s go then.”*

Вправа 14

Мета: Тренувати учнів у розширенні мікродіалогу на основі функціональної схеми; активізувати лексику рекомендацій та вибору страв.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction:

Students take the roles of customer and a friend who knows the menu well. Use the functional scheme below to create a microdialogue with 5–6 functional moves. Imagine you are already inside a café and deciding which dishes to order. One student expresses a preference, the other suggests options and alternatives. After finishing, move to a new partner and repeat with changes (таблиця 2.5).

Функціональна схема до вправи 14

Таблиця 2.5

Move	Function	Example Phrases
1	Express preference	"I'm in the mood for something light."
2	Ask about partner's choice	"What would you like to eat?"
3	Suggest a dish / place	"You could try the grilled salmon at..."
4	Respond & evaluate	"That sounds good, but I prefer vegetarian options."
5	Offer alternative	"In that case, how about the veggie bowl?"
6	Close the decision	"Great, let's go with that."

Вправа 15

Мета: Навчити учнів поєднувати кілька ДЄ у мікродіалог за структурно-мовленнєвою опорою; навчити ініціювати, підтримувати та завершувати коротку розмову на тему *Food and Eating Out*. Розвивати взаємодію учнів через інтерактивну технологію «Акваріум» та цифрові інструменти.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S, S↔G

Instruction: Students simulate a situation where three friends are talking about their food preferences and deciding what each of them would like to eat before going out together.

□ **Student A** – friend who starts the conversation and expresses the first preference.

□ **Student B** – friend who answers the question about preferences and compares choices.

□ **Student C** – friend who makes a recommendation and helps close the decision.

1. **Student A:** state a preference
2. **Student A → Student B:** ask about your partner's preference
3. **Student B:** respond and compare
4. **Student C:** give a recommendation
5. **Student A / B / C:** close the conversation politely

The rest of the class observes. After one minute, the inner group leaves the fishbowl and the next group enters. Each inner group must complete the full micro-dialogue before rotating.

Useful phrases:

- “Personally, I prefer...”
- “What about you?”
- “I see, but I usually...”
- “If you like..., you should try...”
- “Great, thanks!”

Вправа 16

Мета: Навчити поєднувати ДЄ у мікродіалог, використовуючи опори; формувати реактивні та ініціативні репліки.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: We will work using the “*Jigsaw*” technique. Form three expert groups: A – opening, B – reaction, C – recommendation. Learn your set of phrases. Then make new pairs (one from each group) and create a short micro-dialogue using the full scheme (opening → reaction → recommendation). Perform the dialogue once, then switch roles.

Phrase banks:

Opening: “I’m thinking of ordering...”, “I usually prefer...”
Reaction: “What is this dish like?”, “That sounds good.”
Recommendation: “You should try...”, “I recommend...”

Вправа 17

Мета: Тренувати поєднання кількох ДЄ у мікродіалог; розвивати швидку реакцію та ініціативні репліки у змінних парах.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Stand up and walk around the classroom. When I say “Stop”, form a pair. Student A receives a role card (customer), Student B receives a role card (waiter). Using your cards, create a short micro-dialogue (3–4 replicas). After one minute, switch cards, find a new partner, and continue.

Role cards:

Customer:

- “Ask about today’s special and react.”
- “Say you want something light and ask for advice.”
- “Say you don’t eat spicy food and ask for an alternative.”

Waiter:

- “Describe the special and recommend a dish.”
- “Suggest two options and explain the difference.”
- “Offer an alternative and justify it.”

Вправа 18

Мета: Тренувати поєднання кількох ДЄ у мікродіалог; формувати ініціативні й реактивні репліки у змінних парах.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Students work in pairs and play the roles of two friends deciding where and what to eat together.

Student A – initiates the conversation and makes the first suggestion.

Student B – reacts, gives preferences, asks for clarification, and helps complete the dialogue.

Instruction:

Stand in two lines facing each other. In pairs, create a short microdialogue (5–6 turns) using the prompt below.

Student A begins, Student B responds.

After one minute, one line moves one step to form new pairs. Repeat the task with variation.

Dialogue Prompt:

1. Suggest choosing a meal/place.
2. Express your preference.
3. Offer an alternative.
4. Ask for clarification.
5. Recommend a dish/option.
6. Agree and close the conversation.

Етап 3. Вправи на створення діалогів різних функціональних типів

Вправа 19

Мета: Тренувати вміння учнів створювати діалог-домовленість на основі природної опори (меню); розвивати навички узгодження планів, аргументації та вибору страв/місця.

Тип: Рецептивно-продуктивна (вищий рівень)

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: You will work in pairs. Imagine that a foreign guest (Student A) has arrived in your city and wants to plan an evening out.

Student B is a local student who knows the city well. Use the restaurant menu/food poster provided as your only support (рис. 2.5).

Your task is to create a full agreement dialogue consisting of at least two microdialogues, for example:

1. choosing the type of food/restaurant
2. choosing specific dishes or making the final decision

Student A (foreign guest):

Ask about local food options, express your preferences, react to suggestions, ask clarifying questions.

Student B (local student):

Ask about the guest's tastes, recommend suitable places or dishes, explain your choice, help make the final decision.

When you finish, two pairs will perform their dialogues for the class.

Рисунок 2.5 – Опорна картка до вправи 19.

Вправа 20

Мета: Тренувати уміння учнів створювати мікродіалог домовленості при виборі страви в ресторані; відпрацьовувати ввічливу відмову, уточнення та прийняття альтернативи без штучних опор.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Work in pairs. Imagine you are at a restaurant. Use only the menu provided (рис. 2.6).

Student A is the waiter. Student B is a picky customer. (У

Create a microdialogue (4–6 turns):

1. The waiter greets the customer and offers help.
2. The server recommends a dish.
3. The customer politely refuses and asks for an alternative.
4. The server offers another option and justifies it.
5. The customer reacts and makes a decision.

After 2 minutes, switch roles and create a new version with different dishes.

Category	Dish	Notes
Starter	Borshch	Beetroot soup, mild
Starter	Mixed salad	Vegetarian, light
Main	Chicken Kyiv	Crispy chicken
Main	Varenyky (potato)	Vegetarian
Drink	Herbal tea	Mint / chamomile
Dessert	Honey cake	Traditional

Рисунок 2.6 – Опорна картка до вправи 20

Вправа 21

Мета: Тренувати вміння учнів самостійно створювати діалог-домовленість, використовуючи реальні матеріали (Google Maps). Формувати здатність пропонувати, аргументувати та узгоджувати рішення у ситуації вибору ресторану.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Open Google Maps on your phone. You will work in pairs. You and your partner must create a agreement dialogue while actually checking restaurants on Google Maps in real time.

Your dialogue must include at least two microdialogues:

1. Choosing the area (based on ratings, distance, atmosphere)
2. Choosing the restaurant & confirming the plan (opening hours, price range, menu photos)

Student A (foreign guest): Ask about areas, express personal preferences, react to suggestions, ask clarifying questions.

Student B (local student): Recommend neighbourhoods, explain pros/cons, show restaurants on Maps, justify recommendations.

Two pairs will present their dialogues.

Вправа 22

Мета: Тренувати створення діалогу-домовленості на основі природної опори (Food & Restaurant Wheel), розвивати вміння аргументувати вибір та узгоджувати рішення.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Open the link to the *Food & Restaurant Wheel* on your device. Work in pairs. Sit or stand together so that both partners can see the screen.

Student A is the **guest** who is visiting the city.

Student B is the **local** who knows the places and dishes.

Spin the wheel twice:

- first for a **restaurant type**,
- then for a **dish**.

Create one agreement dialogue (8–10 turns) based on the two results.

Your dialogue must include:

- reacting to the restaurant type
- sharing food preferences
- giving a short description or recommendation
- asking about the dish

- clarifying details
- agreeing on the final plan

After 2–3 minutes, two pairs will present their dialogue. [8].

Вправа 23

Мета: Тренувати вміння учнів створювати діалог-домовленість на основі природних опор (набір випадкових карток Wordwall). Розвивати навички узгодження планів, аргументації та вибору страв у реалістичній ситуації.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: We are going to use a Wordwall set. Work in pairs.

Each time a new card appears, you receive a complete natural prompt such as:

“Ukrainian cuisine + a quick snack + low budget.”

Use the prompt to create a full *agreement dialogue* that includes **two short microdialogues**:

1. **Choosing the type of food / meal situation**
2. **Choosing the specific restaurant or dishes and confirming the plan**

Student A (tourist):

Ask about options, express your preferences, react, ask clarifying questions.

Student B (local student):

Suggest possible places or dishes, explain pros and cons, and help agree on the final choice.

After 3–4 minutes, one or two pairs will perform their dialogues for the class [9].

Вправа 24

Мета: Тренувати створення діалогу-розпитування на основі природної опори (food festival posters on Padlet) [17]; формувати вміння ставити

уточнювальні запитання, відповідати, з'ясовувати вподобання та давати короткі рекомендації.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Open the Padlet with food festival posters. Work in pairs.

Student A is the tourist. Student B is the local volunteer.

Create a ***dialogue-interview*** (6–8 turns), using one festival poster as your natural support.

Your dialogue must include:

- asking about food preferences
- asking for details (time, location, activities, tickets)
- clarifying questions
- a short final recommendation

After 2–3 minutes, one or two pairs will present their dialogue [10].

Вправа 25

Мета: Тренувати створення *діалогу-переконання* на основі природної опори (food-event cards on Bamboozle); формувати вміння наводити аргументи, реагувати на сумніви та досягати рішення.

Тип: Рецептивно-продуктивна

Вид: Комунікативна

Interaction Mode: S↔S

Instruction: Open the Bamboozle set with food-event cards. Work in pairs.

Each student draws one random card showing an event (e.g. Street Food Night, Vegan Picnic, BBQ Festival).

Student A should persuade Student B to attend the event shown on A's card. Student B must express doubts, ask questions, and then decide whether they are convinced.

Your dialogue must include:

- a proposal + argument
- a polite objection
- additional supporting arguments
- a final decision

After 2 minutes, draw new cards and switch roles [11].

2.3. Аналіз результатів пробного навчання

Після проведеного пробного навчання нами було проаналізовано динаміку змін навчальних досягнень учнів в контексті умінь англомовного говоріння за низкою критеріїв. Результати аналізу наведені в таблиці 2.6.

Рівні сформованості умінь англомовного діалогічного говоріння в досліджуваному класі після проведення пробного навчання

Таблиця 2.6

Критерії Рівні	Граматична правильність		Уміння продувати діалоги різних функціональних типів		Зв'язність і логіка діалогу		Вимова та інтонація		Ініціативність і активність	
	Учні	%	Учні	%	Учні	%	Учні	%	Учні	%
Початковий	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Середній	3	20%	5	30%	4	25%	4	25%	3	20%
Достатній	8	45%	6	35%	7	40%	7	40%	6	35%
Високий	6	35%	6	35%	6	35%	6	35%	8	45%

Аналіз результатів засвідчує, що в обох вимірюваннях відсутні показники початкового рівня за всіма критеріями, що вказує на сформовану базову готовність учнів до виконання комунікативних завдань та достатній вихідний рівень підготовки.

За критерієм граматичної грамотності, до проведення пробного навчання більшість здобувачів освіти перебувала на достатньому (40%) та високому (30%) рівнях, тоді як 30% демонстрували середній рівень. Після навчання зафіксовано зменшення частки учнів із середнім рівнем до 20% і відповідне зростання частки учнів із достатнім (45%) та високим (35%) рівнями.

Первинні вимірювання уміння продукувати діалоги різних функціональних типів показали, що найбільша частка учнів (40%) досягла достатнього рівня сформованості діалогічних умінь, тоді як 35% перебували на середньому та 25% на високому рівнях. Після навчання відсоткове співвідношення достатнього й високого рівнів вирівнялось (по 35%), а частка учнів із середнім рівнем зменшилася до 30%, що свідчить про підвищення мовленнєвої компетентності в межах цього критерію.

Щодо зв'язності і логіки діалогу, то до навчання більшість учнів демонструвала достатній (45%) та високий (30%) рівні, при цьому 25% перебували на середньому рівні. Після проведення навчання частка достатнього рівня дещо знизилася до 40%, натомість високий рівень зріс до 35%.

За критерієм вимови та інтонації, початкові результати засвідчили, що 40% учнів досягли достатнього рівня, 35% демонстрували середній та 25% високий рівні. Після навчання відсоток середнього рівня зменшився до 25%, а частка учнів із високим рівнем зросла до 35%. Це вказує на покращення якісних характеристик вимови та інтонаційного оформлення мовлення.

До навчання показники ініціативності та активності були такими: 45% учнів перебували на високому рівні, 35% на достатньому та 15% на середньому. Після навчання структура рівнів залишилася загалом стабільною: високий рівень зберіг показник у 45%, достатній залишився на рівні 35%, а частка середнього рівня збільшилася до 20%.

Порівняльний аналіз показників до та після пробного навчання засвідчує позитивну динаміку за більшістю критеріїв. Зокрема, зменшується частка учнів із середнім рівнем та зростає кількість учнів, які досягають достатнього й високого рівнів. Найбільш виражені покращення зафіксовано у критеріях граматичної правильності, зв'язності діалогу та фонетичного оформлення мовлення.

Дослідження вихідного рівня сформованості умінь англомовного говоріння учнів 10-Б класу після пробного навчання показали результати, наведені в додатку В.

Графічне відображення результатів пробного тестування представлено на рисунку 2.7.

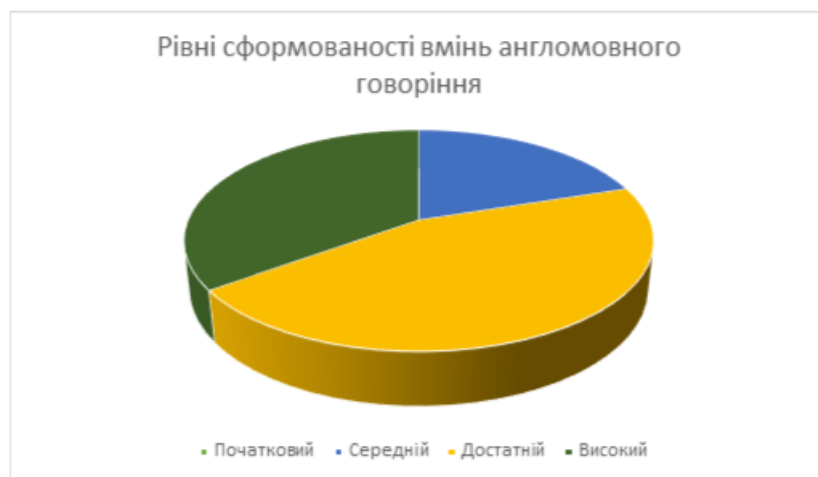

Рисунок 2.7 – Рівні сформованості вмінь англомовного говоріння після проведення пробного навчання

Узагальнений аналіз показує, що жоден учень не отримав максимальних балів за всі п'ять критеріїв. Проте, після пробного навчання загальний бал групи підвищився з 663 до 678, а середній бал зріс із 39 до 40. Зберігається стабільна частка учнів високого рівня, а кількість учнів із нижчими результатами скорочується. Це демонструє загальне покращення сформованості діалогічних умінь та позитивний вплив пробного навчання на мовленнєвий розвиток учнів.

Висновки до розділу 2

Таким чином, проведене пробне навчання підтвердило ефективність упровадження інтерактивних методів у формування вмінь англомовного діалогічного мовлення старшокласників. Вихідна діагностика засвідчила достатній рівень базової мовленнєвої підготовки учнів, проте були виявлені типові труднощі, пов'язані з граматичною точністю, логічністю побудови діалогу, фонетичною коректністю та здатністю підтримувати комунікативну взаємодію.

Запропонований комплекс інтерактивних вправ забезпечив системний розвиток основних компонентів діалогічного мовлення: граматичного, лексичного, фонетичного та комунікативного. Застосування комплексу інтерактивних вправ сприяло підвищенню результатів за всіма критеріями. Частка учнів із середнім рівнем після навчання зменшилася до 20–30%, тоді як кількість учнів із достатнім та високим рівнями зростає: зокрема, у граматичній правильності — до 45% (достатній) і 35% (високий), у вимові — до 40% і 35% відповідно, а в умінні продукувати діалоги різних типів — до 35% для кожного з високого та достатнього рівнів.

Загальний бал групи підвищився з 663 до 678, а середній бал — з 39 до 40, що свідчить про загальну позитивну динаміку. Найбільш виражені покращення стосувалися граматичної точності (+5% високого рівня) та логічності діалогів (+5% високого рівня). Стабільно високими залишилися показники ініціативності та активності, де частка учнів високого рівня становила 45% як до, так і після навчання.

Отже, інтерактивні методи довели свою результативність у розвитку англомовного говоріння старшокласників, забезпечивши підвищення рівня їхньої комунікативної компетентності та готовності до участі в різних видах діалогічної взаємодії.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження було розкрито теоретико-методологічні засади формування навичок англомовного говоріння у старшокласників засобами інтерактивних методів навчання. З'ясовано, що поняття «англомовне говоріння» включає низку компонентів: лексико-граматичну правильність, фонетичну виразність, логіку висловлювання, доречність і комунікативну інтенцію. Його розвиток потребує не лише формування окремих мовленнєвих навичок (лексичних, граматичних, фонетичних), але й інтеграції особистісних характеристик учня — таких як мотивація, креативність, здатність до самостійного планування мовлення, що формує повноцінне мовленнєве вміння.

У першому розділі окреслено поняттєво-термінологічну базу дослідження, виокремлено етапи формування умінь усного мовлення та охарактеризовано критерії його ефективності. Зокрема, зазначено, що успішне англомовне говоріння передбачає наявність лексико-граматичної компетентності, когнітивної гнучкості, спонтанності висловлення, інтонаційної виразності та логічної структурованості. Визначено, що традиційні методи викладання, зокрема фронтальні форми роботи, часто не забезпечують необхідного рівня мовленнєвої активності учнів, а отже, потребують модернізації через інтерактивні підходи.

У другому розділі проаналізовано різноманітні підходи до класифікації інтерактивних методів, що охоплюють групові, фронтальні, парні, імітаційні, творчі, мотиваційні, інформаційні та інші типи діяльності. Визначено, що найбільш ефективними для розвитку навичок говоріння є методи, які моделюють реальні комунікативні ситуації: “Fishbone”, “Case Study”, “Think–Pair–Share”, “Jigsaw”, “Акваріум”, “Four Corners”, “Brain Ring”, рольові ігри, дебати, дискусії, проєктна діяльність. Ці методи сприяють створенню мотиваційного середовища, де кожен учень має змогу реалізувати свій мовленнєвий потенціал.

На практичному етапі дослідження було розроблено комплекс вправ, що складається з трьох груп, апробацію якого проведено в умовах пробного навчання у старшій школі. До впровадження комплексу середній бал учнів за критеріями англомовного говоріння становив 39 балів, після впровадження – 40 балів, що засвідчило позитивну динаміку мовленнєвого розвитку, незважаючи на короткий термін експерименту. Збільшення загального балу з 663 до 678 свідчить про підвищення рівня мовленнєвої активності, зокрема зростання впевненості у висловлюваннях, покращення граматичної точності та логічної послідовності.

Важливим здобутком є не лише кількісне покращення результатів, а й якісні зміни в мовленнєвій поведінці учнів: підвищилась ініціативність у мовленні, зросла мотивація до комунікації, сформувалися навички взаємодії в парах і групах, розвивалося критичне мислення. Інтерактивні методи дозволили забезпечити не лише навчання мови, але й навчання мовою, що відповідає сучасним принципам комунікативного та компетентнісного підходів.

Таким чином, дослідження підтвердило ефективність інтерактивних методів як засобу формування англомовного говоріння в учнів старшої школи. Впровадження розробленого комплексу вправ сприяло активізації навчального процесу, покращенню якості усного мовлення та розвитку ключових комунікативних компетентностей. Отримані результати відкривають перспективи для подальших досліджень щодо інтеграції інтерактивних технологій у систему навчання іноземних мов на різних етапах освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко К. Удосконалення методичної підготовки майбутніх педагогічних працівників засобами інтерактивного навчання на уроках англійської мови. *Молодь і ринок*, 4 (171), 2019. pp. 162-167. ISSN 2308-4634. URL: <https://cutt.ly/GttABRC6> (Дата звернення: 16.04.2025);
2. Азізагаєва Л. Метод проектів на уроках англійської мови. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи*. Том VIII: діалог у розвитку науки та освіти. Конін–Ужгород–Київ–Херсон: Посвіт, 2020. 394 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/31166/1/Rozwoj_April_2020_25.05.pdf#page=216 (Дата звернення: 10.06.2025);
3. Ананьян Е. Дидактичні можливості інфографіки на уроці англійської мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2023. URL: http://aphn-journal.in.ua/archive/59_2023/part_1/59-1_2023.pdf#page=189 (Дата звернення: 03.02.2025);
4. Бабаян А. Формування англомовної комунікативної компетенції учнів профільних класів закладів середньої освіти. 2022. PhD Thesis. URL: <http://dspace.idgu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1676> (Дата звернення: 23.09.2025);
5. Бігич О. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін.. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/267> (Дата звернення: 17.03.2025);
6. Білоус О. Формування соціальної компетентності засобом «кейс-методу» на уроках англійської мови. Засновник і видавець: Криворізький державний педагогічний університет, 2017. URL: <https://cutt.ly/9ttABM23> (Дата звернення: 10.05.2025);
7. Вайнагій Т. Етапи формування англомовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні майбутніх лікарів у полінаціональних

групах. 2020. *Інноваційна педагогіка. Випуск 29.* 2020, 6 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37263>(Дата звернення: 29.03.2025);

8. Вправа 22. URL: https://miro.com/app/board/uXjVJojGa8k=/?share_link_id=304081217714(Дата звернення: 22.10.2025);

9. Вправа 23. URL: <https://wordwall.net/uk/resource/102344068> (Дата звернення: 23.10.2025);

10. Вправа 24. URL: <https://padlet.com/sonia23692369/posters-ee5q1l4dc9zf1ork>(Дата звернення: 25.10.2025);

11. Вправа 25. URL: <https://www.baamboozle.com/game/3850404>(Дата звернення: 25.10.2025);

12. Гапоненко Н. Реалізація інтерактивного навчання на уроках англійської мови. *Головний редактор*, 192. URL: <https://cutt.ly/pttANdQ2> (Дата звернення: 13.05.2025);

13. Григор'єва Т. Навчання монологічного мовлення учнів старшої школи на уроках англійської мови. *Актуальні проблеми навчання іноземних мов за професійним спрямуванням*, 2022. URL: <https://cutt.ly/1ttANlUJ> (Дата звернення: 20.05.2025)

14. Гулич М. Організація самостійної роботи старшокласників на уроках англійської мови. *Вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Академіка Степана Дем'янчука. Серія: Педагогіка та психологія*, 2025, 1: 21-27. URL: <http://journals.megu.rovno.ua/index.php/ped-psyh/article/view/25>(Дата звернення: 12.06.2025);

15. Гуріна А. Ігрові форми роботи як засіб формування ключових компетентностей особистості на уроці іноземної мови в умовах Нової української школи. *Інтелектуальна гра «Брейн-ринг»: метод. посіб. Рівне, 2018.* URL: <https://cutt.ly/attANWkT> (Дата звернення: 01.08.2025);

16. Інтерактивна дошка Miro. URL: <https://miro.com/app/dashboard/> (Дата звернення: 24.08.2025);

17. Інтерактивна платформа Padlet. URL: <https://padlet.com/> (Дата звернення: 25.08.2025);
18. Інтерактивна платформа Kahoot! URL: <https://kahoot.it/> (Дата звернення: 25.08.2025);
19. Інтерактивна платформа Quizlet. URL: <https://quizlet.com/latest>(Дата звернення: 13.09.2025);
20. Інтерактивна платформа Wordwall. URL: <https://wordwall.net/uk> (Дата звернення: 13.09.2025);
21. Канюк О. Когнітивно-комунікативний підхід у методиці викладання іноземної мови. 2019. URL: <https://cutt.ly/SttANGdF> (Дата звернення: 08.04.2025);
22. КачмарН. Застосування дидактичного сінквейну під час вивчення юридичної англійської у вищій школі.*Соціально-правові студії*. 2019. Випуск 4 (6). С. 124-129. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2795/1/18.pdf>(Дата звернення: 02.05.2025);
23. Краснова Н. Використання методичного прийому «сенкан» на заняттях з іноземної мови. 2021. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/91b6cd70-a58a-4c0f-8cc6-7c7090d163ae/download> (Дата звернення: 05.05.2025);
24. Кузнецова Н. Методика навчання англійського діалогічного мовлення обдарованих старшокласників профільної школи : дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Наталія Володимирівна Кузнецова; наук. кер. О. О. Заболотська; ДЗ "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". – Одеса, 2014. – 247 с.URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/1448> (Дата звернення: 13.05.2025);
25. Лозова О. Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: Навчально-методичний посібник.— К.: , 2010.—143 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5468/1/O_Lozova_PAZIM.pdf(Дата звернення: 11.04.2025);

26. Мельник О. Розвиток навичок монологічного мовлення через читання професійно-спрямованої літератури як один і з шляхів успішного навчання англійській мові. *Pedagogy and Psychology*, 2018, 40. URL: <https://cutt.ly/BttANVoY> (Дата звернення: 26.03.2025);

27. Мурашова О. Використання сучасних вебінструментів у процесі навчання англійської мови учнів старших класів. *Збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції «Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов»* (21–22 червня 2024 р.) Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. 322 с URL: <https://cutt.ly/wttAMeIk> (Дата звернення: 15.05.2025);

28. Ніколаєва С. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. /Код. авторів - К.: Ленвіт, 2002. - 328 с. URL: <http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/handle/123456789/3215>(Дата звернення: 22.02.2025);

29. Ноздрова О. П. Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови / О. П. Ноздрова, В. В. Александрова // *Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, Україна, 20-21 лютого 2025 року). Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцян, І. О. Бартенєва, О.П.Ноздрова, І.С.Артемьєва, П.П.Кинєва. Одеса: Університет Ушинського, 2025. С. 133–138;

30. Онейко А. Активізація пізнавальної діяльності студентів під час вивчення англійської мови. *Наукові записки*, 2017, 133: 173-184. URL: <http://nz.npu.edu.ua/article/view/131571/0>(Дата звернення: 24.05.2025);

31. Подосиннікова Г. Методична характеристика інтерактивного навчання іноземних мов. *Педагогічний процес: теорія і практика*, 2012, 3: 196-208. URL: <https://cutt.ly/ottAMjxD> (Дата звернення: 10.06.2025);

32. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К.: АСК, 2004, 192: 3. URL:

<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0054143.pdf>(Дата звернення: 03.03.2025);

33. Пономарьова Т. Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови як засіб розвитку пізнавальних здібностей здобувачів освіти. *Засновник і видавець: Криворізький державний педагогічний університет*, 2021. URL: https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/11647/1/%E2%84%967_2021.pdf#page=90(Дата звернення: 18.05.2025);

34. Поселецька К. Розвиток мовленнєвої компетенції учнів за допомогою методів «Акваріум» та методу «Проектів». *Journal of Cross-Cultural Education*, 2025, 6 (1): 14-22. URL: <https://vspu.net/jcrosscultural/index.php/journal/article/view/29> (Дата звернення: 25);

35. Потапчук Є. М. Основи психолого-педагогічних досліджень : навч. посіб. / Є. М. Потапчук, О. М. Василенко. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 160 с. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/6545> (Дата звернення: 12.03.2025);

36. Ревенко В. До питання про суть та класифікацію інтерактивних технологій. 2008. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7945/1/39.pdf> (Дата звернення: 28.04.2025);

37. Рябуха Т. Використання інтерактивних методів і прийомів навчання англійської мови. *Комунікативно-функціональні аспекти мовної діяльності в поліетнічному середовищі*, 2020, 187. URL: <https://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/8890/>(Дата звернення: 04.05.2025);

38. Сокол М. Ефективність методу «фішбоун» у процесі навчання англійської мови. *Newpedagogicalthought*, 2020, 102.2: 102-106. URL: <http://www.npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/180> (Дата звернення: 01.05.2025);

39. Харченко Т. Розвиток іншомовної компетентності засобами технології навчання в співпраці. *За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.*, 2021, 230. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zbirnyk-Svit-dydaktyky-sayt.pdf#page=230>(Дата звернення: 22.05.2025);
40. Шандра Н. Підходи до формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія:«Педагогіка. Соціальна робота»*, 2018, 2 (43): 284-288. URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/157434>(Дата звернення: 16.04.2025);
41. Alasmari A. Using debate in EFL classes. *English language teaching*, 2013, 6.1: 147-152. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1076807>(Дата звернення: 23.06.2025);
42. Alragafi G. Contributing Factors In Development Of Speaking Skill. *SIGEH ELT: Journal of Literature and Linguistics*, 2022, 2.1: 1-8. URL: <https://cutt.ly/MttAMmbv> (Дата звернення: 21.04.2025);
43. Angelini M. Developing English speaking skills through simulation-based instruction. *Teaching English with Technology*, 2019, 19.2: 3-20. URL: <https://link.springer.com/article/10.1186/s41239-019-0131-8> (Дата звернення: 29.05.2025);
44. Bailey K. Practical English language teaching: speaking. 2005.URL: <https://tesl-ej.org/pdf/ej40/r8.pdf>(Дата звернення: 16.05.2025);
45. Blyznyuk T. Benefits of interactive learning for students' critical thinking skills improvement. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 2024, 11.1: 94-102. URL: <https://cutt.ly/vttAMJml> (Дата звернення: 08.03.2025);
46. Dewi H. Project based learning techniques to improve speaking skills. *English education journal*, 2016, 7.3: 341-359.(Дата звернення: 14.05.2025);

47. Dudeney G. et al. How to teach English with technology. 2007. URL: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/778396>(Дата звернення: 03.06.2025);
48. Emilda I. The Effect of Fishbone Method on Students Writing Ability of Report Text. *Journal of English Language Teaching*, 2021, 10.4: 715-723. URL: <https://cutt.ly/MttAMOHHP> (Дата звернення: 02.05.2025);
49. Fadilah F. Microsoft Teams of Zoom as a media for teaching extensive reading during Covid 19 pandemic. INCARE, *International Journal of Educational Resources*, 2021, 1.6: 581-587. URL: <http://ejournal.ijshs.org/index.php/incare/article/view/213> (Дата звернення: 07.06.2025);
50. Guado N. Communicative language teaching approach in the development of speaking skill. *Ciencia digital*, 2021, 5.4: 6-26. URL: <https://www.cienciadigital.org/revistacienciadigital2/index.php/CienciaDigital/article/view/1865> (Дата звернення: 01.06.2025)
51. Jones V. Focus 3 Word store. 2020. URL: <https://fliphtml5.com/lhihq/yuzd/Focus-3-Teacher-s-Book/> (Дата звернення: 13.07.2025);
52. Junita R. Promoting Four Corners Strategy to Improve Secondary School Students' Speaking Skills. *Didascein: Journal of English Education*, 2024, 5.2: 121-133. URL: <https://ejournal.univ-tridianti.ac.id/index.php/Didascein/article/view/835/382> (Дата звернення: 12.09.2025);
53. Kau. S. Focus 3 Student`s book. 2020 URL: https://drive.google.com/file/d/1QqL2u5edvgMIjRI_t2RUUp3DexVodxRbu/view (Дата звернення: 13.07.2025);
54. Kiuk Y. Using Jigsaw Strategies to Improve Participation and English Speaking Skills. *Indonesian Journal Of Educational Research and Review*. 2021. URL: <https://www.researchgate.net/journal/Indonesian-Journal-Of-Educational-Research-and-Review-2621-8984> (Дата звернення: 27.04.2025);

55. Klippel F. Keep talking: Communicative fluency activities for language teaching. *Cambridge university press*, 1984. URL: <https://cutt.ly/tttA1bQ0> (Дата звернення: 16.05.2025);
56. Kotlovskiy A. The Essence and Structure of English Lexical and Grammar Competence of Prospective Economists. *Intellectual Archive*. Ontario, 2017, 6.2: 58-67(Дата звернення: 23.02.2025);
57. Negara I. Literature Review: Why use roleplay method in teaching speaking. *Jurnal Ilmiah STBA*, 2021, 7.1: 1-10. URL: <https://scholar.archive.org/work/mxnmemwnf4zgl5ehjqrezwx3z6q/access/wayback/http://journal.stbapontianak.ac.id/index.php/spectral/article/download/68/pdf> (Дата звернення: 08.06.2025);
58. Rybchynska A. Development of communication skills through the introduction of interactive teaching methods in English lessons. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology*, 2023, 9.2: 9-17. URL: <https://cutt.ly/jttA1YKg> (Дата звернення: 10.03.2025);
59. Sharma H. TPS (think-pair-share): An effective cooperative learning strategy for unleashing discussion in classroom interaction. *International Journal of Research in Social Sciences*, 2018, 8.5: 91-100. URL: <https://cutt.ly/3ttA1HDW> (Дата звернення: 17.07.2025);
60. Sinha R. Teaching English to ESL young learners: the use of activity-based learning as a teaching strategy. *Ilkogretim Online*, 2021, 20.4. URL: <https://cutt.ly/NttA1VrF> (Дата звернення: 28.04.2025);
61. Tabassum A. Interactive strategies for enriching English as a Foreign Language (EFL) vocabulary: A comprehensive exploration. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 2024, 11.1: 1-16. URL: https://www.academia.edu/download/110705956/1313_4138_1_PB.pdf (дата звернення: 22.06.2025);
62. Thornbury S. How to teach speaking. Longman, 2005(Дата звернення: 01.03.2025);;

63. Utari N. Using Fishbone technique to improve reading skill of narrative text in the tenth graders of SMA N 1 grabag in the school year 2017/2018. *Journal of Research on Applied Linguistics, Language, and Language Teaching*, 2018, 1.2: 208-208. URL: <https://jom.untidar.ac.id/index.php/jralllt/article/view/319/0> (Дата звернення: 13.06.2025)
64. Valley K. Effectively Engaging Students on their Devices with the use of Mentimeter. *Compass: Journal of Learning and Teaching*, 2018, 11.2. URL: <https://oro.open.ac.uk/88464/> (Дата звернення: 18.07.2025);
65. Wolff G. The classroom game now taking the world by storm. *The Language Teacher*, 2016, 40.6: 25-27. URL: http://jalt-publications.org/sites/default/files/pdf/the_language_teacher/40.6tlr.pdf#page=27 (Дата звернення: 20.09.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

**Результати діагностувального етапу до проведення пробного
навчання**

№ п/п	П.І.Б.	Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Критерій 4	Критерій 5	Загальний бал
1.	Учень 1	8	6	8	8	9	39
2.	Учень 2	8	8	8	6	7	37
3.	Учень 3	9	10	8	10	10	47
4.	Учень 4	6	6	7	6	7	32
5.	Учень 5	10	8	10	9	10	47
6.	Учень 6	8	7	8	8	8	39
7.	Учень 7	9	9	9	8	7	42
8.	Учень 8	6	6	6	6	7	31
9.	Учень 9	6	6	6	6	6	30
10.	Учень 10	8	8	8	8	9	41
11.	Учень 11	6	6	6	6	6	30

12.	Учень 12	8	7	8	8	7	38
13.	Учень 13	9	10	10	10	10	49
14.	Учень 14	6	6	6	6	6	30
15.	Учень 15	7	8	7	8	9	39
16.	Учень 16	10	9	10	8	10	47
17.	Учень 17	8	8	10	9	10	45

Загальний бал групи – 663

Середній бал групи – 39

Допоміжна картка до вправи 11

MENU

- Borscht with sour cream – traditional beet soup
- Chicken Kyiv – breaded chicken with butter filling
- Varenyky with potatoes – dumplings with potato filling

- Holubtsi – cabbage rolls with rice and meat
- Sala appetizer – cured pork fat slices
- Medovik – honey layered cake
- Kompot – fruit drink

Додаток В

**Результати діагностувального етапу після проведення пробного
навчання**

№ п/п	П.І.Б.	Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Критерій 4	Критерій 5	Загальний бал
1.	Учень 1	9	6	8	8	9	40
2.	Учень 2	8	8	8	8	7	39
3.	Учень 3	9	10	8	10	10	47
4.	Учень 4	6	8	7	6	7	34
5.	Учень 5	10	10	10	9	10	49
6.	Учень 6	8	7	8	8	10	41
7.	Учень 7	9	9	9	8	7	42
8.	Учень 8	6	6	6	7	7	32
9.	Учень 9	7	6	6	6	6	31
10.	Учень 10	8	10	8	8	9	43
11.	Учень 11	8	6	6	6	6	32
12.	Учень 12	8	7	8	8	9	40
13.	Учень 13	9	10	10	10	10	49
14.	Учень 14	6	6	6	6	6	30
15.	Учень 15	7	8	7	8	9	39

16.	Учень 16	10	9	8	8	10	45
17.	Учень 17	8	8	10	9	10	45

Загальний бал групи – 678

Середній бал групи – 40